

**ULKOASIAINMINISTERIÖN
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA
SEKÄ
KEHYSEHDOTUS
2012 - 2015**

SISÄLTÖ

Johdanto.....	3
Toimintaympäristö 2012 - 2015.....	3
Vuoden 2010 tavoitteiden toteutuminen.....	3
Toimintaympäristö ja sen muutokset	6
Vaikuttavuus ja toiminnallinen tuloksellisuus.....	9
Ulko- ja turvallisuuspolitiikka.....	9
Kauppapolitiikka ja kaupallistaloudelliset suhteet.....	12
Kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö	13
EU-politiikka ja EU-suhteet.....	14
Kansalaispalvelut	16
Muut kv. oikeudelliset tehtävät.....	17
Valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen edustautuminen Suomessa.....	18
Johtaminen, hallinto- ja muut tukitehtävät.....	19
Tuottavuusohjelma	22
Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	24
Suunnittelukauden määrärahat	25
Ulkoasiainhallinnon toimintamäärärahat (24.01.01)	26
Suomalaisen kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (24.10.20).....	28
Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (24.10.21).....	29
Rauhanvälittäminen (24.10.22).....	29
Lähialueyhteistyö (24.20.66).....	30
Varsinainen kehitysyhteistyö (24.30.66)	31
Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (24.90.66).....	32
Kansainvälisen ilmastoyhteistyön menot (24.90.67)	33

- LIITTEET:
1. Ulkoasiainhallinnon suunnittelukauden 2012 - 2015 määrärahatarve
  2. Ulkoasiainhallinnon tuottavuusohjelman seuranta
  3. Ulkoasiainhallinnon tietojärjestelmä- ja perustietotekniikka- ja tietotekniset infrastruktuurihankkeet
  4. Ulkoasiainhallinnon investointihankkeet
  5. Ehdotus kehyspääöstekstiksi

Johdanto

Ulkoministeriö edistää Suomen ja suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia sekä toimii turvallisen ja oikeudenmukaisen maailman hyväksi.

Ministeriön toiminnan keskiössä ovat ulko- ja turvallisuuspolitiikka sekä ulkopoliittisesti merkittävät asiat. Ministeriö edistää Suomen kaupallistaloudellisia etuja ja vastaa kehityspolitiikasta ja kehitysyhteistyöstä sekä vaikuttaa globalisaation hallintaan, kehittää kansainvälistä ja EU-oikeutta sekä ihmisoikeuksia ja huolehtii julkisuusdiplomatiasta. Ministeriön edustustoverkko palvelee suomalaisia ja koko suomalaista yhteiskuntaa.

Toiminta- ja taloussuunnitelma pohjautuu pääministeri Kiviniemen hallituksen ohjelmassa ulkoministeriön hallinnonalalle asetettuihin tavoitteisiin. Hallitusohjelman, ulkoministeriön strategian, hallinnonalan tulevaisuuskatsauksen ja muiden hallituksen politiikka-asiakirjojen sekä eduskunnan hyväksymien linjausten perusteella on hallinnonalalle määritelty vaikuttavuus- ja toiminnallisen tehokkuuden tavoitteet, jotka ohjaavat hallinnonalan toimintaa ja painopisteiden asettamista sekä resurssien kohdentamista.

Tämä toiminta- ja taloussuunnitelma on samalla ministeriön kehusehdotus.

Toimintaympäristö 2012 - 2015

Vuoden 2010 tavoitteiden toteutuminen

Ulkoministeriö toimi tavoitteellisesti EU:n ulkosuhteiden johdonmukaisuuden vahvistamiseksi. Lissabonin sopimuksen toimeenpanoa EU:n ulkosuhteissa edistettiin ottamalla huomioon unionin yhtenäisyys. Ministeriön tärkeimmistä EU-tavoitteista laadittiin vaikuttamissuunnitelmat ja niiden toimeenpano käynnistettiin. Lisäksi panostettiin edustustojen kytkemiseen mukaan koko hallituksen avaintavoitteiden eteenpäinviemiseen. Suomi toimi tuloksellisesti EU:n ulkosuhdehallinnon perustamisvaiheessa ja panosti suomalaisvirkamiesten rekrytointiin. Neuvottelut EU:n liittymisestä Euroopan ihmisoikeussopimukseen aloitettiin. Suomi vaikutti aktiivisesti EU-oikeuden kehittämiseen EU-tuomioistuinasioiden kautta.

Ministeriö panosti johdonmukaisesti EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehittämiseen sekä osallistui aktiivisesti EU:n yhteisestä turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta ja Euroopan turvallisuusrakenteista käytävään keskusteluun. Suomi antoi aktiivisen panoksensa Naton strategian uudistamistyöhön, kiinnittäen huomiota erityisesti rauhankumppanuuksien sekä Nato-EU –suhteen kehittämiseen. Turvallisuuspoliittista yhteistyötä Pohjoismaiden kesken tiivistettiin edelleen. Aktiivista osallistumista kansainväliseen sotilaalliseen ja siviilikriisinhallintaan jatkettiin. Siviilikriisinhallinnan painopisteinä säilyivät Kosovo, Afganistan ja Georgia. Kansallisen kokonaisvaltaisen kriisinhallintastrategian toimeenpano käynnistettiin. Ihmisoikeuspoliittista toimintaa kansainvälisissä järjestöissä on kohdennettu ihmisoikeuspoliittisen selonteon painopisteiden mukaisesti. Uutta Dignified Foreign Policy –konseptia on kehitetty.

EU-tasolla vaikutettiin aktiivisesti myös kehityspolitiikalle riittävän vahvan ja itsenäisen roolin määrittämiseen Lissabonin sopimuksen jälkeisessä uudessa toimintaym-

päristössä EU:n ulkosuhdehallintoa muodostettaessa, sekä tehtiin aloite EU:n kehitysministerien piirissä EU:n globaalistrategian laatimiseksi.

Suomi on edistänyt EU:n laajentumisprosessia ja puolustanut Länsi-Balkanin maille ja Turkille annettuja sitoumuksia ehdollisuus huomioon ottaen.

Suomi panosti kansainvälisen rauhanvälitystoiminnan edistämiseen YK:ssa sekä Ruotsin kanssa tehdyllä yhteisaloitteella EU:n rauhaninstituutista. Suomi edisti myös kansainvälisen asevalvonnan tavoitteita mm. ydinsulkusopimuksen tarkastelukonferenssissa ja kansainvälisissä järjestöissä sekä osallistumalla kansainvälisen asekauppasopimuksen neuvotteluiden edistämiseen. Ministeriö kampanjoi aktiivisesti Suomen turvallisuusneuvostoehdokkuuden puolesta. Terrorismin torjunnassa on painotettu oikeusturvakysymyksiä. Rankaisemattomuutta vähentävässä toiminnassa Suomella on ollut korkea, tuloksellinen profiili.

Ministeriön asettama tavoite WTO:n kauppaneuvottelukierroksen päättämisestä vuoden 2010 aikana ei toteutunut. Suomen myötävaikutuksella EU kuitenkin säilytti keskeisen roolinsa neuvotteluissa ja Suomen intressit heijastuivat hyvin unionin neuvottelukannoissa. Vapaakauppasopimusten osalta asetetut tavoitteet saavutettiin hyvin: EU-Korea –sopimus allekirjoitettiin ja neuvottelut Kanadan ja Intian kanssa etenivät suunnitellulla tavalla. Vuoden 2010 kuluessa EU:n onnistui päättää neuvottelunsa Perun ja Kolumbian sekä Keski-Amerikan kanssa.

Suomi painotti EU-2020 –kasvustrategian käsittelyn yhteydessä Euroopan unionin kauppaa-, sisämarkkina-, teollisuus- ja innovaatiopolitiikkaan yhteyttä sekä tarvetta johdonmukaisuuteen niiden kehittämisessä. Elementit sisällytettiin Suomen tavoitteiden mukaisesti strategiaan. Suomen kansallisen innovaatiostrategian toiminnallistamiseen tähtäävän ennakoituyhteistyöpilotoinnin laajentaminen uusiin edustustoihin sujui myös tavoitteiden mukaisesti. Myös kaupanestetyö suomalaisen elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantamiseksi jatkui suunnitelmien mukaan. Työ Suomen kauppapoliittisen ohjelman uudistamiseksi käynnistyi. Viennin ja yritysten kansainvälistymisen edistämistä jatkettiin korkean tason vierailuvaihdolla.

Kehityspoliittisen ohjelman toimeenpanoa jatkettiin ohjelman painotuksia entistä vahvemmin toimeenpanossa huomioon ottaen. Tämän tueksi valmisteltiin teema- tai sektorikohtaisia linjauksia, joista keskeisimpiä ovat maatalouden ja ruokaturvan kehityspoliittinen linjaus, budjetti- ja sektoritukilinjaus sekä kehityspoliittinen kansalaisyhteiskuntalinjaus. Kehitysyhteistyömäärärahojen osalta sovittiin vaikeasta kansainvälisestä taloustilanteesta huolimatta vuodelle 2011 taso, jolla määrärahat kasvavat sekä määrällisesti että suhteellisesti (arviolta 0,58 % BKTL:stä). Tämä päätös mahdollistaa edelleen Suomen kansainvälisten sitoumusten mukaisen pyrkimyksen kasvattaa määrärahat 0,7 % BKTL-osuuteen vuoteen 2015 mennessä. Ministeriön asettama kehitysrahoituksen laajentamista pohtiva työryhmä jätti raporttinsa vuoden lopussa, ja siitä johtopäätösten teko jää tulevaan vuoteen. Samoin puurakentamisen edistämistä kansainvälisesti ilmastopoliittisin perustein pohtinut työryhmä jätti loppuraporttinsa.

Toiminnallisesti kehityspoliitikassa jatkui taloudellisesti kestävä kehityksen edistäminen niin kauppaa tukevan kehitysyhteistyön toimintaohjelman toteuttamisella kuin myös vahvempana tukena vuoden aikana sovittuihin kansainvälisten rahoituslaitosten lisäpääomituksiin ja –rahoitukseen. Ekologisesti kestävä kehityksen osalta linkki ilmastoneuvotteluihin ja –rahoitukseen vahvistui mm. siten että Suomen lyhyen aikavälin ilmastorahoitus sovittiin toteutettavaksi kasvavien kehitysyhteistyömäärärahojen puitteissa ja kehitysyhteistyön yhteisesti sovittuja tuloksellisuus- ym. periaatteita noudattaen. Suomen aloitteesta aloitettua transatlanttista kestävä kehityksen kump-

panuusaloitetta vahvistettiin ja konkretisoitiin, niin politiikkatasolla EU:n ja USA:n välillä, kuin myös valikoidusti maatason yhteistyössä kehitysmaissa.

Suomen 2011 Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuusvalmistelut saatiin päätökseen. Pohjoismaiden ulko- ja turvallisuuspoliittisen yhteistyön tiivistämistä jatkettiin ja Baltian maiden pyrkimystä osallistua siihen tuettiin. Suomen isännöimässä Itämeren maiden huippukokouksessa tehtiin noin 140 sitoumusta Itämeren tilan parantamiseksi. EU:n Itämeren alueen strategian toimeenpano käynnistettiin.

Hallituksen Venäjä –ohjelman toimeenpano on jatkunut. EU:ssa Suomen profiili jatkui rakentavana EU-Venäjä –suhteiden edistäjänä. Suomen kannat Venäjän WTO-jäsenyyden ehdoista saatiin sisällytettyä hyvin EU:n neuvottelutavoitteisiin ja itse Venäjän jäsenyyden prosessi on edennyt. Myös edellytykset puutullikysymysten ratkaisemiseksi paranivat. Venäjää koskevien kaupallistaloudellisten tavoitteiden osalta vuosi sujui suosiollisesti.

Suomen Arktisen strategian valmistuminen myötävaikutti suomalaisten toimijoiden koordinaation tehostumiseen ja Suomen profiiliin nousemiseen. Alueellisessa yhteistyössä pohjoisen ulottuvuuden kumppanuuksia on vahvistettu määrätietoisesti. Lähialueyhteistyöllä on edistetty taloudellista hankeyhteistyötä Suomen kannalta tärkeillä Venäjän alueilla. Suomen ja Venäjän väliset EU:n raja-alueyhteistyö –ohjelmat (ENPI CBC) käynnistyivät vuoden 2010 alussa Suomen aktiivisten ponnistusten tuloksena.

Suomi on osallistunut aktiivisesti Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) ja sen itäisen kumppanuuden sekä EU:n Keski-Aasia –strategian toimeenpanoon ja kehittämiseen. Laajemman Euroopan aloite -ohjelmassa hanketoiminta on käynnistynyt täysimittaisesti.

Transatlanttiset suhteet vahvistuivat edelleen myönteisesti. Kokonaisvaltaista, eri politiikka-alat ja tukimuodot kattavaa tukea Afganistanin ja Pakistanin vakauttamiseksi jatkettiin osana kansainvälisen yhteisön ponnisteluja. Laaja-alainen Kiina-toimintaohjelma otettiin käyttöön. Erityishuomio kohdistui voimakkaasti alueen poliittisesti keskeisiin ja kasvaviin maihin. Korkean tason poliittiset ja kauppavierailut Suomeen lisääntyivät erityisesti Aasian maista.

Kehitysyhteistyön osalta toimeenpantiin kestävä kehityksen tavoitteiden mukaista yhteistyötä, erityispainotuksena oli energia- ja ympäristökumppanuuksien laajentaminen maantieteellisesti uusille alueille Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa.

Kokonaisvaltaisen Afrikka-yhteistyön kehittämistä jatkettiin laatimalla Afrikka-linjauksen. Afrikka Suomen kehityspolitiikassa –puiteohjelman aktiivista toimeenpanoa jatkettiin pitkäaikaisissa yhteistyössä maissa sekä alueellisella tasolla. Ministeriö jatkoi aktiivisesti kahdenvälisen suhteiden ylläpitämistä ja vahvistamista Afrikan ja Lähi-idän alueella onnistuneilla korkeantason vierailuilla sekä osallistumalla korkealla tasolla EU-Afrikka huippukokoukseen sekä Välimeren unioni huippukokoukseen.

Ministeriön kansalaispalveluiden kysyntä jatkaa kasvuaan. Koulutusta kehittämällä ja muuta toimintaa tehostamalla on tähän asti pystytty vastaamaan tapausten lisääntymisestä aiheutuvaan haasteeseen. Viisumeiden verkkopohjainen hakemisjärjestelmä sekä ajanvaraus otettiin käyttöön suurimmissa viisumiedustustoissa ja samalla aloitettiin valmistelu järjestelmien levittämiseksi myös muihin edustustoihin. Viisumihakemisen ulkoistaminen aloitettiin Moskovassa ja Kiovassa.

Julkisuusdiplomatiaa hyödynnettiin edustustoverkostossa tehokkaasti viestinnän ja promootion työkaluna. Maabrändivaltuuskunnan raportti valmistui toimintavuoden aikana. Finland Promotion Boardin puitteissa kehitettiin malli maabrändin jatkotyölle, joka konkretisoituessaan edistää ”House of Finland” –tavoitetta. Ulkoministeriön suoran kansalaisviestinnän painopisteinä olivat globaalit kehityskysymykset, Suomen kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö sekä EU-viestintä. EU-viestinnässä keskityttiin euroalueen kriisiin ja Kreikan tukipakettiin sekä julkaistiin uusi, Lissabonin sopimusmuutoksia esittelevä EU lyhyesti –teos ja Itämeri-kirja.

Ministeriön uusi henkilöstöstrategia valmistui. Henkilöstöstrategia ohjaa henkilöresurssien kehittämistyötä kokonaisvaltaisesti muun muassa johtamisen kehittämisen, henkilöstöresurssien kohdentamisen, palkkaus- ja urajärjestelmien kehittämisen ja osaamisen varmistamisen osalta. UE-korvauslainsäädännön uudistukset valmistuivat suunnitellusti, ulkomaan terveydenhuoltolain uudistusta valmisteltiin yhteistyössä valtiovarainministeriön kanssa.

Edustustoverkon kokonaistarkastelun pohjalta ministeriö julkisti päätöksiä vuosille 2011 ja 2012 ajoittuvista edustustoverkon muutoksista. Pohjoismaisen edustustoyhteistyön aktiivinen kehittäminen jatkui, ja Suomi avasi Minskiin Valko-Venäjälle Ruotsin suurlähetystön tiloissa toimivan yhteystoimiston. Ministeriön suunnittelujärjestelmän uudistamistyö jatkui.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Suomen ulkopoliittinen toimintaympäristö on muuttunut viime vuosina nopeasti. Kehittyvien maiden nousu on siirtänyt kansainvälistä yhteisöä kohti moninapaista, useiden vahvojen keskusten muodostamaa järjestelmää. Maailmanpolitiikan agendalle on noussut ilmastonmuutoksen kaltaisia globaaliongelmia, joiden ratkaiseminen ei ole mahdollista paikallisella tai alueellisella tasolla. Maailmantalouden riippuvuussuhteet ovat syventyneet, muuttaneet muotoaan ja muokanneet valtasuhteita uusiksi.

Kansainvälinen rakennemuutos näyttää jatkuvan ja syvenevän 2010-luvulla. Vaikka lamasta on monissa maissa palattu nousu-uralle, kasvu jakautuu alueellisesti epätasaisesti ja painottuu kehittyville markkinoille, erityisesti Aasiaan. Julkisen talouden vajeista on muodostumassa suuri, etenkin läntistä maailmaa koskettava rasite. Merkittäviä globaaleja riskejä ovat ilmastonmuutos, resursseihin ja luonnonvaroihin liittyvät konfliktit, sitkeänä jatkuva köyhyys, lisääntyvä taloudellinen nationalismi ja protektionismi, heikot valtiot, ääri liikkeet sekä pitkittyvät kriisit. Kansainvälisessä oikeudessa etusijalla ovat jatkossakin monenkeskisen sopimusjärjestelmän kehittäminen ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen. Rankaisemattomuuden vastainen työ ja ihmisoikeustilanteen parantaminen säilyttävät asemansa keskeisinä tavoitteina.

Suomen menestyminen riippuu aikaisempaa enemmän kyvystämme vaikuttaa globaalin kehityksen suuntaan. Dynaaminen talouspolitiikka ja selkeä poliittinen johtajuus sekä Suomessa että Euroopan unionissa ovat edellytys vaikutusvallan kasvulle. Alkaneella vuosikymmenellä Suomelta edellytetään entistä terävämpää kykyä vaikuttaa asioihin maamme rajojen ulkopuolella, aikaisessa vaiheessa. Ulkoisen vaikuttamisemme kohteet on asetettava huolellisesti ja tarkasti tärkeysjärjestykseen. EU:n merkitys vaikuttamisen väylänä korostuu, koska Suomi ei pysty laajaan, globaaliin vaikuttamiseen yksin. Samaan aikaan Suomen on pystyttävä kuitenkin myös tehokkaaseen kahdenväliseen toimintaan silloin kun se on tehokkain tapa ajaa etujamme. Suomen on myös entistä selvemmin kyettävä julkisuusdiplomatian avulla profiloitumaan maana, jonka maailmanluokan osaamista tarvitaan globaalien ongelmien rat-

kaisussa. Suomen vahvuuksien jalkauttamistyö edistää tähän tavoitteeseen pyrkimistä rakentamalla yhdenmukaisen pohjan tehokkaalle julkisuusdiplomatialle, VKE-työlle ja kansainväliselle viestinnälle.

Suunnittelukauden keskeisiä muutostrendejä, jotka otetaan huomioon alueellisessa ja temaattisessa painopisteasetannassa, ovat seuraavat:

1. Euroopan unionin yhteisen ulkopoliittikan vahvistuminen

Globaalijärjestelmän muutos jatkuu. Kansainväliset instituutiot uudistuvat ja keskeiset maat kuten Yhdysvallat ja Kiina rakentavat kumppanuuksiaan uudelleen. Euroopan unionin tulee pystyä käyttämään muutostilanteessa vaikutusvaltaansa ja varmistamaan, että yhteinen ulkopoliittikka saadaan toimimaan tehokkaammin. Erityisen tärkeää on Euroopan ulkosuhdehallinnon ripeä rakentaminen ja sen vahva hyödyntäminen kaikilla politiikkasektoreilla. On myös otettava huomioon unionin todennäköinen laajentuminen tarkastelukauden kuluessa.

2. Uudet valtasuhteet ja globaalihallinta

Globaalien valtasuhteiden muutos, moninapaistuminen sekä jo pidempään jatkunut yksityisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan roolin kasvu haastavat nykyiset kansainvälisen yhteistyön mekanismit. Perinteisten, valtioiden välisten monenkeskisten järjestöjen asema kuten YK:n vaikeutuu, joskin YK:n rooli ainoana legitiiminä universaalina päätöksentekojärjestelmänä säilyy. Suuntauksena on kuitenkin samalla vaikutusvallan liukuminen joustavampiin, epävirallisiin tai ainoastaan harvojen valtioiden muodostamiin instituutioihin tai G-20 -tyyppisiin ryhmiin. Ihmisoikeuksien edistämisen kannalta kansainvälinen ilmapiiri on muuttunut haasteellisemmaksi.

3. Aasian nousu ja kiristynyt taloudellinen kilpailu

Taluskriisi on kiihdyttänyt maailmantalouden rakennemuutosta ja kehittyvien markkinoiden suhteellisen painoarvon vahvistumista. Tulevalla vuosikymmenellä suuntaus jatkuu ja tuotannon ja kulutuksen painopiste jatkaa siirtymistään transatlanttiselta akselilta kohti Aasiaa. Kilpailun kiristyessä protektionismin riski kasvaa. Tullitariffien merkityksen vähentyessä nousevat erilaiset ei-tulleihin perustuvat esteet keskeisiksi. Suomen on löydettävä oikeat keinot tukea avointa ja sääntöihin perustuvaa maailmantaloutta, samalla vahvistaen nousevien talouksien rakentavaa osallistumista kansainvälisen yhteisön toimintaan. Tässä yhteydessä korostuu tarve vahvistaa EU-2020-strategian toimeenpanossa sisäisten ja ulkoisten politiikkojen johdonmukaisuutta unionin ulkoisen kilpailukyvyyn parantamiseksi.

4. Euroopan muuttuva turvallisuusjärjestys

Euroopan turvallisuuspoliittiseen kehitykseen liittyy Suomen näkökulmasta lähivuosina kolme tärkeää kysymystä: Suomen oma turvallisuusratkaisu EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikan suunta sekä Venäjän suhde eurooppalaiseen turvallisuusjärjestelyihin. Rajat ylittävät uhat kuten terrorismi, ilmastonmuutos, energiaturvallisuuden ongelmat, tietoverkkouhat tai rikollisverkostot korostavat turvallisuuspolitiikan suunnittelussa laajan turvallisuuden näkökulmaa.

5. Kehitys Venäjällä, EU:n itäisessä naapurustossa ja Pohjois-Euroopassa

Venäjän merkitys Suomelle säilyy suurena tai jopa kasvaa. Suomen on pyrittävä vaikuttamaan Venäjän kehityksen suuntaan jatkamalla tiivistä, avointa ja kattavaa yh-

teistyötä kahdenvälisesti, EU:n puitteissa ja monenkeskisesti. Venäjän sitoutuminen kansainväliseen yhteistyöhön on Suomen etu. Itä-Euroopan, Keski-Aasian ja Etelä-Kaukasian painoarvo kasvaa sekä talouden että turvallisuuspolitiikan näkökulmasta. Pohjoismainen ulko- ja turvallisuuspoliittinen yhteistyö laajenee. Arktisen alueen merkitys lisääntyy ilmastonmuutoksen ja energiakilpailun edetessä.

6. Euroopan ja Yhdysvaltojen kumppanuus

Yhdysvaltojen hallinto on yhteistyöhakuinen ja monenkeskisille ratkaisuille avoin. Toisaalta Yhdysvallat on turhautunut EU:n ulkopoliittiseen hampaattomuuteen ja sen intressit Aasian suunnalla kasvavat. Molemmiin puolin Atlanttia toivotaan strategisempaa, globaaliongelmien ratkaisemiseen tähtäävää yhteistyötä, mutta käytännön tulokset antavat odottaa itseään. Moninapaistuvassa maailmassa Euroopan ja Yhdysvaltojen muodostaman, demokratiaan ja markkinatalouteen pohjautuvan arvoyhteisön vahvistaminen olisi entistäkin tärkeämpää.

7. Ilmaston, energian ja luonnonvarojen politiikka

Ilmatoon, energiaan ja luonnonvaroihin liittyvien kysymysten merkitys on kasvanut ja 2010-luvun aikana kehitys edelleen kiihtyy. Ongelmassa on monta osatekijää kuten ilmastonmuutoksen suorat ja välilliset haittavaikutukset, luonnonvaroja koskevan kilpailun kiristyminen, energian tuotantoon ja saatavuuteen liittyvät poliittiset ja taloudelliset kiistat sekä kilpajuoksu puhtaan teknologian kehittämisessä. Resurssipolitiikka vakiintuu yhdeksi maailmanpolitiikan keskeisimmistä alueista.

8. Köyhyden poistaminen ja kestävä kehitys

Globaalit muutokset edellyttävät 2010-luvulla, että kehityspolitiikassa on otettava entistä paremmin huomioon kehityksen ympäristölliset, yhteiskunnalliset ja taloudelliset ulottuvuudet. Globaaliongelmat kuten ilmastonmuutos vaikuttavat kehitysrahoituksen tarpeeseen. Hallitusten on kehitettävä toimintatapoja ja etsittävä uusia keinoja avun tuloksellisuuden vahvistamiseksi sekä yksityisen että julkisen sektorin resurssien mobilisoimiseksi. Uudet, nousevat taloudet on saatava täysimääräisesti mukaan kehityspolitiikkaan ja -rahoitukseen.

9. Epävakauden vyöhyke ja kriisinhallinta

Sahelista Kashmiriin ulottuvalla epävakauden vyöhykkeellä tilanne jatkuu vaikeana. Alkaneella vuosikymmenellä ongelmien voidaan odottaa syvenevän. Terrorismi, hauraat valtiot ja ääriliikkeiden toiminta muodostavat merkittävän riskin. Samalla on mahdollista, että tietyt jo pitkään jatkuneet kansainväliset konfliktit kärjistyvät. Erityisen riskin muodostavat Iran ja Lähi-itä sekä Afganistanin ongelman pitkittyminen. Näillä konflikteilla on laajoja, myös Suomeen ulottuvia vaikutuksia. Kansainvälinen kriisinhallinta muuttuu vaativammaksi ja kallimmaksi. Kokonaisvaltaisen, turvallisuuden ja kehitykseen perustuvan lähestymistavan soveltaminen korostuu etsittäessä kestäviä ratkaisuja esimerkiksi Afrikan konflikteihin.

10. Ulkoasiainhallinnon kasvavat vaatimukset ja pienenevät resurssit

Suomen turvallisuus ja hyvinvointi riippuvat 2010-luvulla yhä enemmän siitä, mitä muualla maailmassa tapahtuu. Suomalaista ja EU:n yhteistä diplomatiata tarvitaan siis vielä enemmän kuin tänään. Suomen on vaikutettava entistä terävämmiin nimenomaan meille tärkeisiin asioihin. Suomalaiset myös liikkuvat, toimivat ja asioivat entis-

tä enemmän ulkomailla, ja tarvitsevat entistä enemmän ulkoministeriön palveluita. Liikkuvuus lisääntyy myös Suomeen päin.

Ulkoasiainhallintoon ja sen tuottamiin palveluihin kohdistuvat odotukset ja kysyntä jatkavat kasvuaan, mutta toisaalta toimintaa rajoittavat julkisen talouden supistuvat resurssit. Ristiriita julkisen sektorin vähennysvelvoitteiden ja ulkoasiainhallinnon kasvavien tehtävien kanssa on suuri. Tuottavuustoimenpiteitä ei pidä toteuttaa toiminnan vaikuttavuuden kustannuksella. Ulkoministeriö esittääkin tuottavuusohjelmaan kahta poikkeusta johtuen kasvavista tehtävistä maahantuloasioissa ja kehityspolitiikassa ja -yhteistyössä.

Vaikuttavuus ja toiminnallinen tuloksellisuus

Tässä osiossa esitetään suunnittelukauden vaikuttavuus- ja toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet ulkoasiainhallinnon tehtävien mukaan jaoteltuina. Lisäksi osioon on sisällytetty ministeriön tuottavuusohjelma. Suunnittelukauden tavoitteet esitetään taulukkomuodossa. Tavoiteasetannan jatkumon takaamiseksi taulukossa esitetään myös vuoden 2011 tulostavoitteet.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Suunnittelukauden tavoitteena on ajan haasteisiin kykenevän monenkeskisen järjestelmän kehittäminen ja Suomen tehokas toiminta monenkeskisessä yhteisössä. Tavoitteena on vahvistaa EU:n roolia yhtenäisenä globaalina toimijana sekä Suomen vaikutusvaltaa unionin päätöksenteossa.

Euroopan ja kansainvälistä laaja-alaista turvallisuutta vahvistetaan. Tavoitteena on kokonaisvaltainen lähestymistapa konfliktien ennaltaehkäisyyn, hallintaan ja jälkihoitoon. Suomen roolia kansainvälisessä kriisinhallinnassa vahvistetaan.

Ministeriö edistää hyvää hallintoa, oikeusvaltiokehitystä sekä ihmisoikeuksia kokonaisvaltaisesti.

Tulostavoitteet vuodelle 2011	Alustavat tulostavoitteet vuodelle 2012	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2013 - 2015
Aktiivinen osallistuminen EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehittämiseen ja vahvistamiseen. Suomen vaikutusmahdollisuuksien ylläpitäminen ja Suomen tavoitteiden edistäminen EU:n toiminnassa. Yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) kehittäminen ja vahvistaminen. Panostaminen EU:n kriisinhallintatoimintaan varsinkin operaatioissa sekä EU:n siviili- ja sotilasvoimavarojen kehittämiseen. Osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan ja toiminnan kehittämiseen EU:n lisäksi myös Naton, YK:n ja Etyjin puitteissa. YTPP-yhteistyön vahvistaminen kol-	Aktiivinen osallistuminen EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehittämiseen ja vahvistamiseen. Suomen vaikutusmahdollisuuksien ylläpitäminen ja Suomen tavoitteiden edistäminen EU:n toiminnassa. Yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) kehittäminen ja vahvistaminen Lissabonin sopimuksen mukaisesti. Osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan EU:n, Naton, YK:n ja EtyJin puitteissa. Osallistuminen eurooppalaisista turvallisuusjärjestelyistä käytävään keskusteluun.	Aktiivinen osallistuminen EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehittämiseen ja vahvistamiseen. Suomen vaikutusmahdollisuuksien ylläpitäminen ja Suomen tavoitteiden edistäminen EU:n toiminnassa.

mansien maiden kanssa, ml. EU-Venäjä –kriisinhallintayhteistyön edistäminen. Pohjoismaisen turvallisuuspoliittisen yhteistyön syventäminen. Nato-rauhankumppanuuden kehittäminen uuden strategisen konseptin mukaisesti. Aktiivisena kumppanimaana osallistuminen myös nopean toiminnan joukkoja täydentävään toimintaan. Osallistuminen kahteen EU:n taisteluosaston valmiusvuoroon. Panostaminen Afrikan kriisinhallintakapasiteetin vahvistamiseen. Siviilikriisinhallintatehtävissä toimivien suomalaisten määränriittävän tason ylläpitäminen, ml. johtotehtävät. Naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelman toimeenpano (pl 1325), ml. naisten kriisinhallintaosallistumisen lisääminen. Kampanjointi vaihtuvaksi jäseneksi YK:n turvallisuusneuvostoon 2013 – 2014. Mahdollisen TN-jäsenyyden edellyttämän politiikka- ja resurssisuunnittelun käynnistäminen. YK:n kokonaisvaltaisen reformityön edistäminen sekä monenkeskisten instituutioiden työn tehostaminen. Aktiivinen tuki ja osallistuminen kansainväliseen rauhanvälitystoimintaan. Osallistuminen ja vaikuttaminen kansainvälisessä yhteistyössä joukkotuhoseiden leviämisen estämiseksi, ml. ydinturva. Kansainvälisen asekauppasopimuksen (ATT) edistäminen ja vaikuttaminen pienasekysymyksissä. Valmistelujen saattaminen loppuun koskien yleissopimusta jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä (Ottawan sopimus), tavoitteena sopimukseen liittyminen vuonna 2012. Ihmisoikeuspoliittisen selonteon painopisteiden edistäminen kan-	Siviilikriisinhallintatehtävissä toimivien suomalaisten määränriittävän tason ylläpitäminen, ml. johtotehtävät. Kampanjointi vaihtuvaksi jäseneksi YK:n turvallisuusneuvostoon 2013 – 2014. Poliitiikka- ja resurssisuunnittelun käynnistäminen. YK:n kokonaisvaltaisen reformityön edistäminen sekä monenkeskisten instituutioiden työn tehostaminen. Aktiivinen tuki ja osallistuminen kansainväliseen rauhanvälitystoimintaan ml. maabrändivaltuuskunnan suositusten implementointi ja kehittäminen. Osallistuminen ja vaikuttaminen kansainvälisessä yhteistyössä joukkotuhoseiden leviämisen estämiseksi, ml. ydinturva. Kansainvälisen asekauppasopimuksen (ATT) edistäminen ja vaikuttaminen pienasekysymyksissä. Suomen liittyminen yleissopimukseen jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä (Ottawan sopimus). Ihmisoikeuspoliittisen selonteon painopisteiden edistäminen.	Osallistuminen kahteen EU:n taisteluosaston valmiusvuoroon vuonna 2014. Siviilikriisinhallintatehtävissä toimivien suomalaisten määränriittävän tason ylläpitäminen, ml. johtotehtävät. Suomi mahdollisesti YK:n turvallisuusneuvoston vaihtuva jäsen; politiikka- ja resurssisuunnittelun implementointi. YK:n kokonaisvaltaisen reformityön edistäminen sekä monenkeskisten instituutioiden työn tehostaminen. Osallistuminen kansainväliseen rauhanvälitystoimintaan ml. maabrändivaltuuskunnan suositusten implementointi ja kehittäminen. Osallistuminen ja vaikuttaminen kansainvälisessä yhteistyössä joukkotuhoseiden leviämisen estämiseksi, ml. ydinturva. Kansainvälisen asekauppasopimuksen (ATT) edistäminen ja vaikuttaminen pienasekysymyksissä. Kansainvälisiä asevalvontasopimuksia koskevaan työhön osallistuminen. Ihmisoikeuspoliittisen selonteon painopisteiden edistäminen.

sainvälisesti. Dignified Foreign Policy –konseptin edistäminen ja toiminnallistaminen. Pohjoismaiden ministerineuvoston ja niiden välisen epävirallisen ulko- ja turvallisuusyhteistyön puheenjohtajuuksien sekä pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistyön koordinaation onnistunut läpivienti. Venäjä-toimintaohjelman toimeenpanon jatkaminen; Venäjäfoorumien järjestäminen, valtionhallinnon Venäjä-politiikan virtaviivaistaminen ja toimintaohjelman päivittäminen. Pohjoisen ulottuvuuden ja kumppanuuksien syventäminen. Arktisen strategian toimeenpano. Lähialueyhteistyön uuden linjauksen valmistelu, ENPI CBC –ohjelmien onnistunut käynnistyminen ja uuden rahoituskehyksen valmistelu. Itä-Eurooppa, Etelä-Kaukasian, Keski-Aasia -politiikkalinjauksen (IKTO) toimeenpano. Liikkuvuuden edistäminen Venäjän sekä Ukrainan ja muiden itäisten kumppanimaiden kanssa. Tavoitteena hallittu ja vastavuoroinen siirtyminen kohti viisumivapautta. Transatlanttisten suhteiden vahvistaminen; Suomen etujen mukaisten politiikkalinjausten edistäminen, ml. transatlanttinen kumppanuus. Aasian maiden, erityisesti Kiinan, Intian ja muiden nousevien talouksien osallistumisen edistämisen kansainvälisen yhteisön toimintaan. Afganistanin ja Pakistanin tilanteen vakauttamisen tukeminen. Afganistan-toimintaohjelman päivitys. Afrikka Suomen ulkopoliitikassa linjauksen toimeenpano.	Venäjä-toimintaohjelman toimeenpano välitarkastelun pohjalta. Pohjoisen ulottuvuuden (PU) ja kumppanuuksien syventäminen. Arktisen strategian toimeenpano ja Arktisen neuvoston huippukokouksen järjestäminen Suomessa. Lähialueyhteistyön uuden linjauksen toimeenpano. ENPI CBC –ohjelmien onnistunut toimeenpano ja uuden rahoituskehyksen valmistelu. Itä-Eurooppa, Etelä-Kaukasian, Keski-Aasia -politiikkalinjauksen (IKTO) välitarkastelu. Liikkuvuuden edistäminen Venäjän sekä Ukrainan ja muiden itäisten kumppanimaiden kanssa. Tavoitteena hallittu ja vastavuoroinen siirtyminen kohti viisumivapautta. Transatlanttisten suhteiden vahvistaminen; Suomen etujen mukaisten politiikkalinjausten edistäminen, ml. transatlanttinen kumppanuus. Aasian maiden, erityisesti Kiinan, Intian ja muiden nousevien talouksien osallistumisen edistämisen kansainvälisen yhteisön toimintaan. Afganistanin ja Pakistanin tilanteen vakauttaminen ja yhteistyön vahvistaminen. Afrikka Suomen ulkopoliitikassa linjauksen toimeenpano.	Venäjä-toimintaohjelman toimeenpano. Pohjoisen ulottuvuuden (PU) ja kumppanuuksien syventäminen. Riittävät resurssit mahdolliseen sosiaali- ja terveystalouden puheenjohtajuuteen. Arktisen strategian toimeenpano. Lähialueyhteistyön uuden linjauksen toimeenpano, ENPI CBC:n uuden rahoituskehyksen onnistunut käynnistyminen. Itä-Eurooppa, Etelä-Kaukasian, Keski-Aasia -politiikkalinjauksen (IKTO) toimeenpano. Liikkuvuuden edistäminen Venäjän sekä Ukrainan ja muiden itäisten kumppanimaiden kanssa. Tavoitteena hallittu ja vastavuoroinen siirtyminen kohti viisumivapautta. Transatlanttisten suhteiden vahvistaminen; Suomen etujen mukaisten politiikkalinjausten edistäminen, ml. transatlanttinen kumppanuus. Aasian maiden, erityisesti Kiinan, Intian ja muiden nousevien talouksien osallistumisen edistämisen kansainvälisen yhteisön toimintaan. Afganistanin ja Pakistanin tilanteen vakauttaminen ja yhteistyön vahvistaminen. Afganistan-toimintaohjelman päivitys. Afrikka Suomen ulkopoliitikassa linjauksen toimeenpano.

Kauppapolitiikka ja kaupallistaloudelliset suhteet

Ministeriö edistää avoimen ja sääntöpohjaisen kansainvälisen kauppaja- ja talousjärjestelmän vahvistamista. Suomelle keskeiset tavoitteet sisällytetään EU:n neuvottelutavoitteisiin.

Tavoitteena on suomalaisyritysten viennin ja kansainvälistymisen edistäminen ja toimintaedellytysten parantaminen ulkomailla.

Tulostavoitteet vuodelle 2011	Alustavat tulostavoitteet vuodelle 2012	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2013 - 2015
Avoimen kauppapolitiikan periaatteiden edistäminen Euroopan Unionin sekä G8- ja G20 ryhmitymien kauppapoliittisessa toiminnassa. Kauppa-, sisämarkkina-, teollisuus- ja innovaatiopolitiikan johdonmukainen kehittäminen EU2020-strategian toimeenpanon yhteydessä. WTO:n Dohan kierroksen päättäminen ja WTO:n toiminnan kehittäminen sekä EU:n monenvälistä kauppajärjestelmää täydentävien WTO+ -tasoisten vapaakauppasopimusneuvottelujen edistäminen. Venäjän WTO-jäsenyysohjelman koskevan teknisen työn jouduttaminen sekä jäljellä olevien avointen kysymysten ratkaiseminen. Suomen kaupallis-taloudellisten intressien edistäminen painopistealueina: - Aasia, Venäjä sekä keskeiset IVY-maat, - Cleantech-sektori, - raaka-aineiden ja komponenttien saatavuutta koskevat kysymykset, - kaupanestetyö, - kansainvälisen energia/ilmasto/ ympäristötyön kauppapoliittiset ulottuvuudet, - investointien edistäminen ja vaikuttaminen EUn investointipolitiikan muotoutumiseen - ennakointityötä koskevan pilotoinnin tulosten tarkastelu ja kehittäminen.	Avoimen kauppapolitiikan periaatteiden edistäminen Euroopan Unionin sekä G8- ja G20 ryhmitymien kauppapoliittisessa toiminnassa. Kauppa-, sisämarkkina-, teollisuus- ja innovaatiopolitiikan johdonmukainen kehittäminen EU2020-strategian toimeenpanon yhteydessä. WTO:n Dohan kierroksen tulosten toimeenpano ja WTO:n toiminnan kehittäminen sekä EU:n monenvälistä kauppajärjestelmää täydentävien WTO+ -tasoisten vapaakauppasopimusneuvottelujen edistäminen. Venäjän ja EU:n välisen vapaakauppasopimuksen valmistelu. Suomen kaupallis-taloudellisten intressien edistäminen painopistealueina: - Aasia, Venäjä sekä keskeiset IVY-maat, - Cleantech-sektori, - raaka-aineiden ja komponenttien saatavuutta koskevat kysymykset, - kaupanestetyö, - kansainvälisen energia/ilmasto/ ympäristötyön kauppapoliittiset ulottuvuudet, - investointien edistäminen - ennakointityön edelleen kehittäminen UH:ssa.	Avoimen kauppapolitiikan periaatteiden edistäminen Euroopan Unionin sekä G8- ja G20 ryhmitymien kauppapoliittisessa toiminnassa. Kauppa-, sisämarkkina-, teollisuus- ja innovaatiopolitiikan johdonmukainen kehittäminen EU2020-strategian toimeenpanon yhteydessä. WTO:n toiminnan kehittäminen sekä EU:n monenvälistä kauppajärjestelmää täydentävien WTO+ -tasoisten vapaakauppasopimusneuvottelujen edistäminen. Venäjän ja EU:n välisen vapaakauppasopimusneuvottelujen edistäminen ja päättäminen. Suomen kaupallis-taloudellisten intressien edistäminen painopistealueina: - Aasia, Venäjä sekä keskeiset IVY-maat, - Cleantech-sektori, - raaka-aineiden ja komponenttien saatavuutta koskevat kysymykset, - kaupanestetyö, - kansainvälisen energia/ilmasto/ ympäristötyön kauppapoliittiset ulottuvuudet, - investointien edistäminen ja vaikuttaminen EUn investointipolitiikan muotoutumiseen ja - ennakointityön edelleen kehittäminen UH:ssa.

Suomen kauppapoliittisen ohjelman ja ulkoministeriön VKE-strategian päivittäminen. Ulkoministeriön aseman vahvistaminen osana kansallisten VKE-toimijoiden kokonaisuutta House of Finland –periaatteen hengessä ml. Finnnode-yhteistyö. Vientivalvontaregiimien ja vientiluvituksen toteuttaminen ja kehittäminen Suomen asensulkupoliitikan mukaisesti ja taloudelliset edut turvaavalla tavalla. OECD:n roolin vahvistaminen talouden globaalihallinnossa taustoittajana ja politiikkasuositelijana sekä OECD:n sisältötyön hyödyntäminen Suomen hallitusohjelman toimeenpanossa.	Ulkoministeriön aseman vahvistaminen osana kansallisten VKE-toimijoiden kokonaisuutta House of Finland –periaatteen hengessä ml. Finnnode-yhteistyö. Vientivalvontaregiimien ja vientiluvituksen toteuttaminen ja kehittäminen Suomen asensulkupoliitikan mukaisesti ja taloudelliset edut turvaavalla tavalla. OECD:n roolin selkeyttäminen ja vakiinnuttaminen globaalien painopisteiden muuttuessa sekä uusien jäsenten että tehtävien suhteen. OECD:n sisältötyön hyödyntäminen Suomen hallitusohjelman toimeenpanossa.	Ulkoministeriön aseman vahvistaminen osana kansallisten VKE-toimijoiden kokonaisuutta House of Finland –periaatteen hengessä ml. Finnnode-yhteistyö. Vientivalvontaregiimien ja vientiluvituksen toteuttaminen ja kehittäminen Suomen asensulkupoliitikan mukaisesti ja taloudelliset edut turvaavalla tavalla. OECD:n sisältötyön suuntaaminen työkaudella 2013 -2014 uusien priorisointien mukaisesti ja OECD:n työn hyödyntäminen Suomen hallitusohjelman toimeenpanossa.

Kehityspoliitikka ja kehitysyhteistyö

Tavoitteena on köyhyyden vähentäminen kestävästä kehityksestä tukevalla tavalla sekä vuosittain edistämistä. Ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista edistetään kehitysyhteistyön ja –politiikan keinoin.

Kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun laatua varmistetaan ja kehitetään. Ministeriö edistää kehitysyhteistyömäärärahasitoumusten ja tavoitteiden toteutumista sekä kehitysrahoituksen ja ilmasto- ja ympäristörahoituksen toteutumista ja yhteensovittamista.

Kehityspoliittista johdonmukaisuutta edistetään.

Hallitusohjelman määrällisiin ja laadullisiin vaatimuksiin vastaaminen edellyttää kehitysyhteistyöhallinnon vahvistamista edelleen. Toiminnan laadun varmistamiseksi hallitus ohjaa kehitysyhteistyöhallinnon vahvistamiseen osan kasvavista kehitysyhteistyömäärärahoista (enintään 5 %). Suunnittelukaudella 2012 – 2015 määrärahojen lisäyksen johdosta esitetään valtion tuottavuusohjelmaan poikkeusta 15 htv:n lisäryhtymiseksi ao. tehtäviin.

Tulostavoitteet vuodelle 2011	Alustavat tulostavoitteet vuodelle 2012	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2013 - 2015
Hallituksen kehityspoliittisen ohjelman (2007) toimeenpanon arviointi. Uuden hallituksen kehityspoliittisen ohjelman koordinointi- ja valmisteluvastuu. Määrärahojen tasaisen kasvun	Hallituksen kehityspoliittisen ohjelman toimeenpano ja seuranta. Määrärahojen tasaisen kasvun	Hallituksen kehityspoliittisen ohjelman toimeenpano ja seuranta. Valmistautuminen vuosittain edistämisen arviointiin vuonna 2015. Määrärahojen tasaisen kasvun

varmistaminen kohti 0,7 prosentin ODA/BKTL-tavoitetta. Vuonna 2011 saavutetaan 0,58 prosenttia BKTL:sta. Kehityspolitiikkaa palvelevan suunnittelu-, hallinto- ja raportointijärjestelmän kehittäminen ja ylläpito. Suomen oman, EU:n ja monenvälisen järjestelmän, ml. G-20:n puitteissa, kehityspolitiikan ja -yhteistyön tuloksellisuuden, laadun ja vaikuttavuuden edistäminen Suomen prioriteettien mukaisesti. Kestävän kehityksen tavoitteiden edistäminen EU-yhteyksissä. EU:n globaalistrategiaa koskevan aloitteen esilläpito ja täsmäntäminen. EU:n ja USA:n transatlanttisen kehityspoliittisen dialogin edistäminen. Ilmastopolitiikan ja kehityspolitiikan leikkauspintojen vahvistaminen, mukaan lukien lyhyen aikavälin ilmatorahoituksen toimeenpano osana kehityspolitiikan toimeenpanoa. Ilmastokeskävyyden edistäminen kehitysyhteistyössä. Suomen kehityspoliittisen roolin vahvistaminen Suomen kehitysyhteistyön kahdenvälisillä ja alueellisilla painopistealueilla, sekä priorisoimissamme monenvälisissä järjestöissä. Kahdenvälisen ja alueellisen kehityspolitiikan ja -yhteistyön tehokas ja laadukas suunnittelu ja toimeenpano. Annettujen sitoumusten mukaisesti kohdennetaan Afrikkaan 50 prosenttia kehitysyhteistyön määrärahojen kasvusta. Monialainen kanssakäyminen kansalaisyhteiskunnan kanssa kehityspolitiikan saralla, ml. kehityspoliittisen kansalaisyhteiskuntalinjauksen toimeenpano.	varmistaminen kohti 0,7 prosentin ODA/BKTL-tavoitetta. Tavoitteena 0,61 prosentin BKTL-osuuden saavuttaminen. Kehityspolitiikkaa palvelevan suunnittelu-, hallinto- ja raportointijärjestelmän kehittäminen ja ylläpito. Suomen oman, EU:n ja monenvälisen järjestelmän, ml. G-20:n puitteissa, kehityspolitiikan ja -yhteistyön tuloksellisuuden, laadun ja vaikuttavuuden edistäminen Suomen prioriteettien mukaisesti. Kestävän kehityksen tavoitteiden edistäminen EU-yhteyksissä. EU:n globaalistrategia-aloitteen sekä EU:n ja USA:n transatlanttisen kehityspoliittisen dialogin edistäminen ja jatkotyöstö. Ilmastopolitiikan ja kehityspolitiikan leikkauspintojen vahvistaminen, ml. pitkän aikavälin ilmatorahoituksen ja kehitysrahoituksen suhteen täsmäntäminen. Suomen kehityspoliittisen roolin vahvistaminen Suomen kehitysyhteistyön kahdenvälisillä ja alueellisilla painopistealueilla, sekä priorisoimissamme monenvälisissä järjestöissä. Kahdenvälisen ja alueellisen kehityspolitiikan ja -yhteistyön tehokas ja laadukas suunnittelu ja toimeenpano. Annettujen sitoumusten mukaisesti kohdennetaan Afrikkaan 50 prosenttia kehitysyhteistyön määrärahojen kasvusta. Monialainen kanssakäyminen kansalaisyhteiskunnan kanssa kehityspolitiikan saralla, ml. kehityspoliittisen kansalaisyhteiskuntalinjauksen toimeenpano.	varmistaminen kohti 0,7 prosentin ODA/BKTL-tavoitetta. (2013 0,64 %; 2014 0,67 % ja 2015 0,70 %). Kehityspolitiikkaa palvelevan suunnittelu-, hallinto- ja raportointijärjestelmän kehittäminen ja ylläpito. Suomen oman, EU:n ja monenvälisen järjestelmän, ml. G-20:n puitteissa, kehityspolitiikan ja -yhteistyön tuloksellisuuden, laadun ja vaikuttavuuden edistäminen Suomen prioriteettien mukaisesti. Kestävän kehityksen tavoitteiden edistäminen EU-yhteyksissä. EU:n globaalistrategia-aloitteen sekä EU:n ja USA:n transatlanttisen kehityspoliittisen dialogin edistäminen ja jatkotyöstö. Ilmastopolitiikan ja kehityspolitiikan leikkauspintojen vahvistaminen, ml. pitkän aikavälin ilmatorahoituksen ja kehitysrahoituksen suhteen täsmäntäminen. Kehityksille annettavan julkisen ilmatorahoituksen järjestäminen, lisäksi muuhun kehitysyhteistyöhön. Suomen kehityspoliittisen roolin vahvistaminen Suomen kehitysyhteistyön kahdenvälisillä ja alueellisilla painopistealueilla, sekä priorisoimissamme monenvälisissä järjestöissä. Kahdenvälisen ja alueellisen kehityspolitiikan ja -yhteistyön tehokas ja laadukas suunnittelu ja toimeenpano. Annettujen sitoumusten mukaisesti kohdennetaan Afrikkaan 50 prosenttia kehitysyhteistyön määrärahojen kasvusta. Monialainen kanssakäyminen kansalaisyhteiskunnan kanssa kehityspolitiikan saralla, ml. kehityspoliittisen kansalaisyhteiskuntalinjauksen toimeenpano.

EU-politiikka ja EU-suhteet

Tavoitteena on unionin ulkoisen toiminnan vahvistaminen sekä sisällöllisesti että rakenteita ja työmetodeja kehittämällä. Erityisesti keskitytään Euroopan ulkosuhdehal-

linnon (EUH) toimintatapojen rakentamiseen sekä Brysselissä että kentällä. Samalla ministeriö edistää suomalaisten rekrytointia EUH:n palvelukseen työskentelee riittävi- en taloudellisten ulkosuhderesurssien varmistamiseksi Unionin seuraavissa rahoitus- kehyksissä.

Ministeriö tukee EU:n laajentumisprosessia. Neuvottelut Kroatian kanssa saadaan päätösvaliheeseen ja liittyminen tapahtunee suunnittelukauden aikana. Islannin neu- vottelut käynnistyivät vuonna 2010 ja niiden voidaan olettaa etenevän varsin nopeas- ti. Turkin jäsenyyssprosessi etenee edellisiä hitaammin, mutta prosessin jatkumiseen panostetaan. Suunnittelukaudella avattaneen jäsenyyssneuvottelut joidenkin Länsi- Balkanin maiden kanssa.

Tulostavoitteet vuodelle 2011	Alustavat tulostavoitteet vuodelle 2012	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2013 - 2015
EU:n ulkoisen toiminnan vahvis- taminen ja Suomen kansallisten intressien edistäminen tätä kaut- ta. Osallistuminen Euroopan ul- kosuhdehallinnon rakentamiseen tavoitteena unionin ulkoisen toiminnan terävöittäminen lisää- mällä yhtenäisyyttä ja tulokselli- suutta. Tämä vaatii myös aktiivis- ta työtä sisäisten poliitikkojen ulkoisten ulottuvuuksien huomi- oimiseksi. EUH-rekrytointien edistäminen tavoitteena merkittävä määrä suomalaisia virkamiehiä ul- kosuhdehallinnon keskeisissä tehtävissä. Riittävien varojen varmistaminen ulkoiselle toiminnalle EU:n tule- vissa rahoituskehyksissä niin määrän, rakenteen, kuin saata- vuudenkin osalta. Rahoituske- hykseen sisällytetään Suomen tavoitteet liittyen EU-Venäjä - rahoitukseen. EU:n laajentumisprosessin edis- täminen ja Suomen tavoitteiden tehokas ajaminen sen kaikissa vaiheissa. Laajentumis- ja naa- puruuspolitiikan maiden EU- lähentymisen tukeminen välittä- mällä suomalaista asiantuntija- apua EU-rahoitteisin Twinning- hankkeisiin. Länsi-Balkanin mai- den tukeminen kehityspoliittisen puiteohjelman kautta. EU-Venäjä –politiikkaan vaikutee- taan Venäjä –toimintaohjelman mukaisesti.	EU:n ulkoisen toiminnan vahvis- taminen ja Suomen kansallisten intressien edistäminen tätä kaut- ta. Euroopan ulkosuhdehallinnon täysimääräinen hyödyntäminen osana Suomen tavoitteiden aja- mista. Yhteistyömenettelyjen arviointi. EUH-rekrytointien edistäminen tavoitteena merkittävä määrä suomalaisia virkamiehiä ul- kosuhdehallinnon keskeisissä tehtävissä. Rahoituskehysneuvottelujen käyminen turvaten erityisesti ulkosuhdeinstrumenttien toimi- vuus ja mitoitus. Rahoituskeh- ykseen sisällytetään Suomen ta- voitteet liittyen EU-Venäjä - rahoitukseen. EU:n laajentumisprosessin edis- täminen ja mahdollisten uusien maiden liittymisen valmistelu. Länsi-Balkanin kehityspoliittisen puiteohjelman jatkotarpeen arvi- ointi. Suomen viranomaisien asiantuntijatu- en kanavointi EU:n Twinning -hankkeissa ehdokas- maiden ja potentiaalisten ehdo- kasmaiden jäsenyyssvalmistelui- hin. EU-Venäjä –politiikkaan vaikutee- taan Venäjä –toimintaohjelman mukaisesti.	EU:n ulkoisen toiminnan vahvis- taminen ja Suomen kansallisten intressien edistäminen tätä kaut- ta. Euroopan ulkosuhdehallinnon täysimääräinen hyödyntäminen osana Suomen tavoitteiden aja- mista. EUH-rekrytointien edistäminen tavoitteena merkittävä määrä suomalaisia virkamiehiä ul- kosuhdehallinnon keskeisissä tehtävissä. Rahoituskehysneuvottelujen loppuun saattaminen turvaten erityisesti ulkosuhdeinstrumentti- en toimivuus ja mitoitus. Rahoi- tuskehukseen sisällytetään Suo- men tavoitteet liittyen EU-Venäjä -rahoitukseen. EU:n laajentumisprosessin edis- täminen ja mahdollisten uusien maiden liittymisen valmistelu. EU-Venäjä –politiikkaan vaikutee- taan Venäjä –toimintaohjelman mukaisesti.

Laajemman Euroopan aloitteen (LEA) tehokas toimeenpano vuosittaisen työsuunnitelman mukaisesti (ml. ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen) EU:n Itämeren alueen strategian toimeenpanon edistäminen ja strategian onnistunut ensimmäinen tarkastelu. Toimiminen Suomen etujen mukaisesti valtionasiamiehenä EU-tuomioistuimessa ja komission rikkomusmenettelyissä.	Laajemman Euroopan aloitteen toimeenpanoa tarkastellaan välievaluuatiassa. EU:n Itämeren alueen strategian toimeenpanon edistäminen. Toimiminen Suomen etujen mukaisesti valtionasiamiehenä EU-tuomioistuimessa ja komission rikkomusmenettelyissä.	Laajemman Euroopan aloitteen nelivuotiskauden päätyminen ja kokonaisvaltainen evaluaation pohjalta uuden ohjelmakauden suunnittelu. EU:n Itämeren alueen strategian toimeenpanon edistäminen. Toimiminen Suomen etujen mukaisesti valtionasiamiehenä EU-tuomioistuimessa ja komission rikkomusmenettelyissä.

Kansalaispalvelut

Tavoitteena on kansalaispalveluiden laadun ja tuottavuuden paraneminen. Joustavuus kansalaispalveluiden tarjonnassa lisääntyy.

Erityisesti maahantuloasioiden osalta on kiinnitettävä huomiota siihen, että resurssien karsiminen edustustoissa johtaa laittoman maahanmuuton lisääntymisen kautta Suomen kansantalouden kustannusten lisääntymiseen. Laittoman maahantulon torjunta on kustannustehokkainta ja turvallisinta lähtömaassa. Tältä osin ulkoministeriö esittää myös 13 htv:n poikkeusta tuottavuusohjelmaan sekä 15 paikalta palkatun lisärekrytointia.

Tulostavoitteet vuodelle 2011	Alustavat tulostavoitteet vuodelle 2012	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2013 - 2015
Kansalaispalvelustrategian valmistelu. Selvitys UM:n operaatiokeskusten (24/7/365) perustamisesta. Konsulipalvelulain uudistamista koskevan työryhmän perustaminen. Laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjunnan lähtömaissa tehostaminen panostamalla koulutuksen sisältöön ja hankkimalla edustustojen käyttöön asianmukaiset asiakirjantutkintalaitteet sekä tehostamalla viranomaisyhteistyötä. Maahantulo- ja maahantulolupaasioiden käsittelyn tehostaminen kehittämällä työskentelyprosesseja ja ottamalla käyttöön sähköistä asiakaspalvelua parantavia käsittelyaikoja lyhentäviä teknisiä ratkaisuja (UMA, mobiilit passipisteet) sekä	Kansalaispalvelustrategian toimeenpano. UM:n operaatiokeskusta koskevan selvityksen toimeenpano. Konsulipalvelulain uudistuksen toimeenpano työryhmän suositusten mukaisesti. Laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjunnan lähtömaissa tehostaminen. Maahantulo- ja maahantulolupaasioiden käsittelyn edelleen kehittäminen ja tehostaminen sekä viisumiasioiden osittainen ulkoistaminen toiminnallisesti tarkoituksenmukaisiksi katsotuisa edustustoissa.	Kansalaispalvelustrategian toimeenpano. UM:n operaatiokeskusta koskevan selvityksen toimeenpano. Konsulipalvelulain uudistuksen toimeenpano. Laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjunnan lähtömaissa tehostaminen. Maahantulo- ja maahantulolupaasioiden käsittelyn edelleen kehittäminen ja tehostaminen.

laajentamalla viisumiasioiden osittaista ulkoistamista suurissa viisumiedustustoissa. Hädänalaisten avustaminen ml. sairas- ja kuolemantapausten hoitaminen sekä perheoikeudelliset tapaukset: Tapausten hoitaminen aloitettu 24 h kuluessa sen tiedoksi saamisesta. Kriisipäivystyksen tai tehostetun tilanneseurannan käynnistäminen 1 h kuluessa tilanteen tiedoksi saamisesta. Matkustustiedotteiden sisällön päivittäminen joka toinen kuukausi ja 4 - 10 h kuluessa siitä, kun toimialueen turvallisuustilanteessa on tapahtunut muutos. Konsulikomennuskuntien lähtövalmius / vastaanottaminen 4-6 tunnin kuluessa lähettämispäätöksestä. Matkustusilmoitusjärjestelmän uudistamista koskevan hankkeen loppuunsaattaminen.	Hädänalaisten avustaminen ml. sairas- ja kuolemantapausten hoitaminen sekä perheoikeudelliset tapaukset: Tapausten hoitaminen aloitettu 24 h kuluessa sen tiedoksi saamisesta. Kriisipäivystyksen tai tehostetun tilanneseurannan käynnistäminen 1 h kuluessa tilanteen tiedoksi saamisesta. Matkustustiedotteiden sisällön päivittäminen joka toinen kuukausi ja 4 - 10 h kuluessa siitä, kun toimialueen turvallisuustilanteessa on tapahtunut muutos. Konsulikomennuskuntien lähtövalmius / vastaanottaminen 4-6 tunnin kuluessa lähettämispäätöksestä. Yhteistyön – ja toiminnan tehostaminen muiden kansallisten kriisitoimijoiden kanssa. Matkustusilmoitusjärjestelmän käyttöönotto.	Hädänalaisten avustaminen ml. sairas- ja kuolemantapausten hoitaminen sekä perheoikeudelliset tapaukset: Tapausten hoitaminen aloitettu 24 h kuluessa sen tiedoksi saamisesta. Kriisipäivystyksen tai tehostetun tilanneseurannan käynnistäminen 1 h kuluessa tilanteen tiedoksi saamisesta. Matkustustiedotteiden sisällön päivittäminen joka toinen kuukausi ja 4 - 10 h kuluessa siitä, kun toimialueen turvallisuustilanteessa on tapahtunut muutos. Konsulikomennuskuntien lähtövalmius / vastaanottaminen 4-6 tunnin kuluessa lähettämispäätöksestä. Yhteistyön – ja toiminnan tehostaminen muiden kansallisten kriisitoimijoiden kanssa. Matkustusilmoitusjärjestelmän käyttöönotto.

Muut kv. oikeudelliset tehtävät

Tavoitteena on edistää kansainvälisissä yhteistyö- ja lainkäyttöelimissä kansainvälisistä ja EU-oikeutta, oikeusvaltioperiaatetta ja hyvää hallintoa. Ihmisoikeuksien vahvistaminen ja rankaisemattomuuden vähentäminen ovat keskeisiä kehityssuuntia.

Tulostavoitteet vuodelle 2011	Alustavat tulostavoitteet vuodelle 2012	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2013 - 2015
Aloitteellinen vaikuttaminen erityisesti YK:n ja EU:n oikeudelliseen työhön tukien tätä kautta myös TN-kampanjaa. EU- ja valtiosopimusoikeudellisen asiantuntemuksen tuottaminen kansainvälisiin suhteisiin ml. valtiosopimusoppaan päivitys. EU:n liittymistä Euroopan ihmisoikeussopimukseen koskevien neuvottelujen jatkaminen. Toimiminen ihmisoikeusperiaatteiden mukaisesti valtioneuvoston jäsenenä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa ja muissa kansainvälisissä lainkäyttö- ja	Aloitteellinen vaikuttaminen YK:n ja EU:n oikeudelliseen työhön tukien myös Suomen TN-kampanjaa. EU- ja valtiosopimusoikeudellisen asiantuntemuksen tuottaminen kansainvälisiin suhteisiin. EU:n liittymistä Euroopan ihmisoikeussopimukseen koskevat neuvottelut ja täytäntöönpano. Toimiminen ihmisoikeusperiaatteiden mukaisesti valtioneuvoston jäsenenä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa ja muissa kansainvälisissä lainkäyttö- ja	EU- ja valtiosopimusoikeudellisen asiantuntemuksen tuottaminen kansainvälisiin suhteisiin. Toimiminen ihmisoikeusperiaatteiden mukaisesti valtioneuvoston jäsenenä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa ja muissa kansainvälisissä lainkäyttö- ja

tutkintaelimissä. Ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen kansainvälisessä yhteistyössä. Laaja-alaisen turvallisuuden edistäminen vaikuttamalla kansainväliseen terrorismin vastaiseen toimintaan ihmisoikeudet huomioiden, sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittamisen edistämiseen. ICC:n ja muiden kansainvälisten rikostuomioistuinten sekä muiden rankaisemattomuutta vähentävien hankkeiden tukeminen, huomioiden mm. kansainvälisten rikosten uhrien asema. YK:n ja EU:n pakotejärjestelmän kehittäminen ihmisoikeudet huomioon ottaen ja pakotteiden täytäntöönpanotehtävän hoitaminen, ml. tiedottaminen ja neuvonta yksityiselle sektorille.	tutkintaelimissä. Ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen kansainvälisessä yhteistyössä. Laaja-alaisen turvallisuuden edistäminen vaikuttamalla kansainväliseen terrorismin vastaiseen toimintaan ihmisoikeudet huomioiden, sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittamisen edistämiseen. ICC:n ja muiden kansainvälisten rikostuomioistuinten sekä muiden rankaisemattomuutta vähentävien hankkeiden tukeminen, huomioiden mm. kansainvälisten rikosten uhrien asema. YK:n ja EU:n pakotejärjestelmän kehittäminen ihmisoikeudet huomioon ottaen.	tutkintaelimissä. Ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen kansainvälisessä yhteistyössä. Laaja-alaisen turvallisuuden edistäminen vaikuttamalla kansainväliseen terrorismin vastaiseen toimintaan ihmisoikeudet huomioiden, sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittamisen edistämiseen. ICC:n ja muiden kansainvälisten rikostuomioistuinten sekä muiden rankaisemattomuutta vähentävien hankkeiden tukeminen. YK:n ja EU:n pakotejärjestelmän kehittäminen ihmisoikeudet huomioon ottaen.

Valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen edustautuminen Suomessa

Tavoitteena on tuottaa moderneja, laadukkaita ja tehokkaita korkean tason kahdenvälisiin vierailuihin ja kansainvälisiin tapahtumiin sekä diplomaattisiin erioikeuksiin liittyviä palveluja.

Tulostavoitteet vuodelle 2011	Alustavat tulostavoitteet vuodelle 2012	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2013 - 2015
Kahdenvälisten suhteiden tukeminen yhteydenpidolla edustustoihin sekä laadukkailla ja toimivilla korkean tason vierailujärjestelyjä. Wienin yleissopimuksen mukaisen diplomaattisiin erioikeuksiin – ja vapauksiin liittyvien palvelujen tuottaminen nykyaikaisia työmenetelmiä käyttäen resurssien kannalta tehokkaasti.	Kahdenvälisten suhteiden tukeminen yhteydenpidolla edustustoihin sekä laadukkailla ja toimivilla korkean tason vierailujärjestelyjä. Wienin yleissopimuksen mukaisen diplomaattisiin erioikeuksiin – ja vapauksiin liittyvien palvelujen tuottaminen nykyaikaisia työmenetelmiä käyttäen resurssien kannalta tehokkaasti.	Kahdenvälisten suhteiden tukeminen yhteydenpidolla edustustoihin sekä laadukkailla ja toimivilla korkean tason vierailujärjestelyjä. Wienin yleissopimuksen mukaisen diplomaattisiin erioikeuksiin – ja vapauksiin liittyvien palvelujen tuottaminen nykyaikaisia työmenetelmiä käyttäen resurssien kannalta tehokkaasti.

Julkisuusdiplomatia

Julkisuusdiplomatialla tarkoitetaan pitkäjänteistä vaikuttamista ei-valtiollisiin toimijoihin ulkomailla Suomen taloudellisten, poliittisten ja muiden tavoitteiden saavuttamiseksi ja Suomen vaikutusvallan ja vetovoiman lisäämiseksi. Julkisuusdiplomatia tukeutuu Suomen maabrändiin. Julkisuusdiplomatia myös vahvistaa maabrändiä, jolla on neljä vaikuttavuustavoitetta: suomalaisten yritysten toimintaedellytyksien vahvistaminen, Suomen ulkopoliittisen vaikuttavuuden lisääminen, Suomen kiinnostavuuden kehittäminen investointikohteena sekä Suomeen suuntautuvan matkailun lisää-

minen. Julkisuusdiplomatiaa toimeenpannaan viestinnän, kulttuurin, promootion ja verkostojen rakentamisen keinoin.

Tulostavoitteet vuodelle 2011	Alustavat tulostavoitteet vuodelle 2012	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2013 - 2015
Julkisuusdiplomatia laajenee edustustoverkostossa tehokkaaksi viestinnän ja promootion työkaluksi, jonka avulla lisätään ulkoasiainhallinnon toiminnan vaikuttavuutta. Hyödynnetään tehokkaammin digitaalista diplomatiaa etenkin verkkoviestinnän ja sosiaalisen median keinoin. Maakohtaisena painopisteenä on suomalaisen yhteiskunnan ja sen toimintatapojen tuntemuksen lisääminen venäläisten keskuudessa. Temaattisina painopisteinä ovat design, WDC 2012, Millennium-palkintoprosessi, Turun kulttuuri-pääkaupungin tuki, koulutus, Suomen arktinen strategia, cleantech, rauhanvälitys ja YK:n turvaneuvostoehdokkuus. Maabrändin kansainvälisestä viestinnästä vastaavaa organisaatiota suunnitellaan Finland Promotion Boardin puitteissa House of Finland – tavoitteen edistämiseksi.	Julkisuusdiplomatiakonseptia sovelletaan mahdollisimman laajasti edustustoverkostossa yhdessä muiden Suomi-toimijoiden kanssa House of Finland -tavoitteen mukaisesti. Hyödynnetään tehokkaammin digitaalista diplomatiaa; Thisis-Finland-verkkosivusto toimii eri kieliversioina ja yhteistyössä maabrändin toimeenpano-organisaation kanssa. Julkisuusdiplomatian maakohtaisena painopisteenä on suomalaisen yhteiskunnan ja sen toimintatapojen tuntemuksen lisääminen venäläisten keskuudessa. Temaattisina painopisteinä ovat design, WDC 2012, Millennium-palkintoprosessi, koulutus, Suomen arktinen strategia, cleantech, rauhanvälitys ja YK:n turvaneuvostoehdokkuus. Ulkoministeriö on mukana keskeisenä tekijänä maabrändin toimeenpano-organisaation toiminnan käynnistämisessä.	Julkisuusdiplomatiakonseptia sovelletaan koko edustustoverkostossa yhdessä muiden Suomi-toimijoiden kanssa House of Finland -tavoitteen mukaisesti. Hyödynnetään tehokkaammin digitaalista diplomatiaa; Thisis-Finland-verkkosivusto toimii eri kieliversioina ja yhteistyössä maabrändin toimeenpano-organisaation kanssa. Maakohtaisena painopisteenä on suomalaisen yhteiskunnan ja sen toimintatapojen tuntemuksen lisääminen venäläisten keskuudessa. Julkisuusdiplomatian painopisteinä ovat WDC:n jatkotyö, Frankfurtin kirjamesut 2014, maabrändin jatkotyö. Maabrändiorganisaation toiminta vakiinnutetaan ja vahvistetaan siten, että se tukee ministeriön ja sen edustustojen julkisuusdiplomatiaa.

Johtaminen, hallinto- ja muut tukitehtävät

Ministeriön johtamista ja suunnittelujärjestelmää kehitetään ministeriön tehtävien pohjalta siten, että se ottaa painopiste- ja resurssilinjauksia tehdessään yhä paremmin huomioon ministeriön moninaisen tehtäväkentän sekä hallinnonalan toiminnan jakautumisen eri puolille maailmaa. Tavoitteena on luoda ohjausvaikutukseltaan tehokkaita käytäntöjä. Tulostavoitteiden ja menojen välistä yhteyttä vahvistetaan hyödyntämällä toimintorakennetta niin suunnittelussa, budjetoinnissa kuin menojen seurannassakin.

Ulkoasiainhallinnon edustustoverkko käsittää tällä hetkellä noin sata ulkomaanedustuksen toimipistettä. Kansallisten etujen ulkovartijana se on poikkeuksellisen tärkeässä asemassa. Sen tuottama lisäarvo maan poliittiselle johdolle, koko valtionhallinnolle ja Suomen elinkeinoelämälle on kiistaton. Edustustoverkkoon kohdistuu jatkuvia poliittisia, kauppapoliittisia ja kansalaispalvelujen kysyntään liittyviä lisäyaspaineita. Verkon on pystyttävä vastaamaan rajusti muuttuvan globaalijärjestyksen tuomiin haas-

teisiin. Edustustoverkon ylläpidon kokonaiskustannukset ovat pienet: vuonna 2009 edustustoverkon ylläpito maksoi noin 115 miljoonaa euroa, mikä oli noin 0,25 prosenttia valtion kokonaisbudjetista.

Selvitys Suomen edustautumisesta maailmalla julkistettiin syyskuussa 2009. Edustustoverkkoa kehitetään aktiivisesti mm. selvityksen toimenpidesuosituksen pohjalta; muutokset vaativat kuitenkin melko pitkän valmisteluajan ja huolellisen etukäteissuunnittelun. Edustustoja ei voida avata tai sulkea kevein perustein, koska vaikutukset ovat laaja-alaisia. Vuonna 2011 suljetaan Suomen suurlähetystö Venezuelassa ja vuonna 2012 Filippiineillä. Nämä ja muut vuosille 2011 ja 2012 ajoittuvat edustustoverkon muutokset julkistettiin syksyllä 2010. Parhaillaan ministeriössä tarkastellaan edustustoverkkoon vuosille 2013 ja 2014 kohdistuvia muutostarpeita.

Ministeriö luo myös uudenlaisia kustannustehokkaampia toimintamalleja, esimerkkinä yhden lähetetyn yhteystoimisto Minskissä Ruotsin suurlähetystön tiloissa. Valtioidenvälinen diplomatia perustuu kuitenkin suurelta osin vakiintuneisiin käytäntöihin, mikä rajoittaa mahdollisuuksia uudenlaisten toimintamallien soveltamiseen. Myös lainsäädäntö asettaa tiettyjä reunaehtoja. Edustustojen toimintaa pyritään tehostamaan myös edustustokohtaisen profiloinnin avulla.

Suomi toimii myös turvallisuuden suhteen haasteellisissa asemamaissa, joissa länsimaihin, ja enenevässä määrin Pohjoismaihin, kohdistuva uhka on selkeästi kasvanut. Poikkeukselliset olosuhteet vaativat taloudellista panostusta turvallisuuteen, ml. henkilöstöön liittyvät turvajärjestelyt.

Ulkoasiainhallinnon organisaatioviestintää kehitetään edelleen. Tavoitteena on että viestintä palvelee asiakkaita tehokkaasti ja luotettavasti. Ministeriö jatkaa verkkoviestinnän kehittämistä digitaalisen diplomatian tavoitteiden mukaisesti. Sosiaalisen median hyödyntämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Ministeriön väheneviä henkilöresursseja tulee jatkossa kyetä kohdentamaan nykyistä paremmin ulkoasiainhallinnon toiminnan kannalta keskeisiin tehtäviin. Tämä edellyttää rakenteellisten uudistusten ohella hallinnon keventämistä ja uusien toimintatapojen omaksumista koko hallinnonalalla. Suunnittelukaudella tavoitteena on tehostaa edelleen sähköistä toimintatapoja. Tämä edellyttää myös panostamista tietohallintoon. Erityisesti valtionhallinnon yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon (KIEKU) käyttöönotto ulkoministeriössä syksyllä 2012 vaikuttaa merkittävästi kaikkiin talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseihin.

Tulostavoitteet vuodelle 2011	Alustavat tulostavoitteet vuodelle 2012	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2013 - 2015
Uuden suunnittelujärjestelmän malli valmis. Edustustoverkko-ohjelman läpivieminen: • Edustustoverkon jatkuvalla tarkastelulle luodun toimintamallin vakiinnuttaminen. • Edustustojen toimintaprofiilin määrittely saatetaan loppuun ja toimintaprofiilit otetaan käyttöön ministeriön	Uuden suunnittelujärjestelmän lopullinen käyttöönotto ml. toimintolaskenta. Edustustoverkko-ohjelman läpivieminen ja muutosten jatkuva arviointi: • Edustustot alkavat suunnitella toimintaansa uuden suunnittelujärjestelmän mukaisesti pohjautuen kunkin edustuston toimintaprofiiliin. • Edustustoverkon vuodelle	Suunnittelujärjestelmän vakiinnuttaminen. Järjestelmän arviointi suunnittelukauden lopussa. Edustustoverkko-ohjelman läpivieminen ja muutosten jatkuva arviointi.

suunnittelujärjestelmän uudistuksen yhteydessä. - Pohjoismaista edustustoyhteistyötä kehitetään. Edustustojen ja muiden ulkomaila toimivien julkista rahoitusta saavien toimijoiden yhteistyön kehittäminen House of Finland –konseptin mukaisesti. Korkeauhkaisten toimintaympäristöjen edustustojen turvallisuuden kokonaisvaltainen tarkastelu ja kehittäminen; korkeauhkaisissa toimintaympäristöissä sovellettavien toimintatapojen ja käytänteiden vahvistaminen. Pääkohderyhmät huomioon ottavan viestintästrategia laatiminen. Ulkoasiainhallinnon verkkopalvelujen sisällöllinen kehittäminen digitaalisen diplomatian tavoitteiden mukaisesti, ml. sosiaalisen median hyödyntäminen. Suoran kansalaisviestinnän painopisteinä: - globaalit kehityskysymykset, - Suomen kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö ja - EU-viestintä. Kehitysviestinnän painopisteinä on hallituksen uuden kehityspoliittisen ohjelman tekeminen tunnetuksi Suomessa ja globaalisti. Hallinto- ja tukitehtävien tehostaminen ja vähentäminen ministeriössä ja edustustoissa mm. sähköisiä toimintatapoja käyttöönottamalla (esim. Kieku, AHA). Ulkoasiainhallinnon tarpeita vastaavien tietotekniikka- ja tietoliikennepalvelujen tuottaminen; jatketaan tuki- ja hallintapalvelujen ulkoistamista ja uudelleenjärjestelyjä. Valtion omistamien kiinteistöjen arvon säilyttäminen ja toimintakyvyn ylläpitäminen; kiinteistöjen korjausvajeen kokonaisarviointi.	2012 ajoitetut muutokset pannaan toimeen. - Arvioidaan EU:n ulkosuhdehallinnon perustamisen vaikutukset edustustoverkkoon. Edustustojen ja muiden ulkomaila toimivien julkista rahoitusta saavien toimijoiden yhteistyön kehittäminen House of Finland –konseptin mukaisesti. Korkeauhkaisten toimintaympäristöjen edustustojen turvallisuuden kokonaisvaltainen tarkastelu ja kehittäminen; korkeauhkaisissa toimintaympäristöissä sovellettavien toimintatapojen ja käytänteiden vahvistaminen. Viestintästrategian jalkauttaminen. Lisätään ulkoministeriön viestinnän yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Tehostetaan viestinnän tuloksellisuutta parantamalla vaikuttavuuden mittareita. Suoran kansalaisviestinnän painopisteinä: - globaalit kehityskysymykset, - Suomen kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö ja - EU-viestintä. Kehitysviestinnän painopisteinä on hallituksen kehityspoliittisen ohjelman toteutuksen ja tulosten seuranta ja niistä viestiminen erilaisin keinoin ja kohderyhmäkohtaisesti. Hallinto- ja tukitehtävien tehostaminen ja vähentäminen ministeriössä ja edustustoissa mm. sähköisiä toimintatapoja käyttöönottamalla (esim. Kieku, AHA). Ulkoasiainhallinnon tarpeita vastaavien tietotekniikka- ja tietoliikennepalvelujen tuottaminen; jatketaan tuki- ja hallintapalvelujen ulkoistamista ja uudelleenjärjestelyjä. Valtion omistamien kiinteistöjen arvon säilyttäminen ja toimintakyvyn ylläpitäminen; kiinteistöjen korjausvajeen kokonaisarvioinnin	Edustustojen ja muiden ulkomaila toimivien julkista rahoitusta saavien toimijoiden yhteistyön kehittäminen House of Finland –konseptin mukaisesti. Korkeauhkaisten toimintaympäristöjen edustustojen turvallisuuden kokonaisvaltainen tarkastelu ja kehittäminen; korkeauhkaisissa toimintaympäristöissä sovellettavien toimintatapojen ja käytänteiden vahvistaminen. Viestintä muodostaa olennaisen osan ulkoministeriön johtamisesta ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta. Formin-verkkosivujen uudistaminen, sosiaalisen median vakiinnuttaminen osaksi viestinnän työkaluja sekä sisäisessä että ulkoisessa viestinnässä. Suoran kansalaisviestinnän painopisteinä: - globaalit kehityskysymykset, - Suomen kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö ja - EU-viestintä. Kehitysviestinnän painopisteinä on hallituksen kehityspoliittisen ohjelman toteutuksen ja tulosten seuranta ja niistä viestiminen erilaisin keinoin ja kohderyhmäkohtaisesti. Hallinto- ja tukitehtävien tehostaminen ja vähentäminen ministeriössä mm. sähköisiä toimintatapoja käyttöönottamalla (esim. Kieku, AHA). Ulkoasiainhallinnon tarpeita vastaavien tietotekniikka- ja tietoliikennepalvelujen tuottaminen; jatketaan tuki- ja hallintapalvelujen ulkoistamista ja uudelleenjärjestelyjä. Valtion omistamien kiinteistöjen arvon säilyttäminen ja toimintakyvyn ylläpitäminen; kiinteistöjen korjausvajeen kokonaisarvioinnin

	jatkaminen ja johtopäätökset.	jatkaminen ja johtopäätökset.

Tuottavuusohjelma

Valtionhallinnon tuottavuusohjelman tavoitteiden mukainen tuottavuuden kehittäminen ulkoasiainhallinnossa jatkuu suunnittelukaudella. Ulkoasiainhallinnolta edellytetään 166 henkilötyövuoden (htv) vähentämistä hallinnonalalta vuoteen 2011 mennessä. Kokonaisvähennysvelvoite on 193 htv:tta vuoden 2015 loppuun mennessä.

Ulkoasiainhallinnon tuottavuusohjelma koostuu useista erillisistä hankkeista, joilla eri tavoin pyritään lisäämään ministeriön ja edustustojen toiminnan tuottavuutta. Tuottavuusohjelma kohdistuu ulkoasiainhallinnossa kokonaisuudessaan hallinto- ja tukitehtäviin mm. talous- ja henkilöstöhallinnossa, tietohallinnossa ja virastopalvelutoiminoissa.

Ulkoasiainhallinnolle osoitettu tuottavuustoimenpiteiden henkilötyövuosivähennysvelvoite on vaikea tehtävä johtuen ulkoasiainhallinnon rakenteesta ja koosta. Ristiriita vähennysvelvoitteiden ja hallinnonalan kasvavien tehtävien kanssa on suuri. Tuottavuustoimenpiteitä ei pidä toteuttaa toiminnan vaikuttavuuden kustannuksella.

Ulkoministeriö esittääkin tuottavuusohjelmaan kahta poikkeusta johtuen kasvavista tehtävistä:

Maahantuloasiat

Maahantuloasioiden kasvaviin määrällisiin ja laadullisiin vaatimuksiin vastaaminen edellyttää ulkoasiainhallinnolta lähetetyn henkilöstön osalta 13 henkilötyövuoden poikkeusta tuottavuusohjelmaan (lievennys tavoitteisiin) ja asemamaasta palkatun henkilöstön osalta 15 henkilön lisärekrytointia. Kustannukset ovat vuositasolla yhteensä 2,1 miljoonaa euroa.

Ulkoministeriön ja sisäministeriön hallinnonalan välisessä yhteistyössä on vahvistettu, että erityisesti laitton/asiaton maahantulo on kokonaiskansantaloudellisesti edullisinta torjua lähtömaissa. Lähtömaatorjunta on kantava ajatus sisäministeriön laittoman maahanmuuton toimintaohjelmassa, rajavartiolaitoksen neliportaisessa rajaturvallisuusmallissa ja Supon ”eteen työnnetyn puolustuksen” yhteydessä. Rajavartiolaitoksen laskelmien mukaan 2–4 laittoman maahantulijan pysäyttämällä lähtömaassa voidaan rahoittaa yhden lähetetyn erityisasiantuntijan sijoittaminen edustustoon. Yksi laitton maahantulijan aiheuttaa keskimäärin 30 000 – 50 000 euron kulut. **Jo viiden laittoman maahantulijan torjuminen kattaa vuositasolla yhden lähetetyn ja yhden paikalta palkatun henkilön palkkaus- ja muut menot.**

Maahantuloasioiden hoitamista ja panostuksia siihen tuleekin katsoa kokonaisuutena, jossa edustustoilla on Suomessa toimivien maahantuloviranomaisten lisäksi keskeinen tehtävä. Edustustojen tehtävä korostuu erityisesti laittoman maahantulon torjunnassa. Tarve panostaa edustustojen maahantuloasioita hoitaviin henkilöstöresursseihin selkeästi nykyistä enemmän on vahvistettu yhdessä. Panostus on tarpeen sekä määrärajoista selviämiseksi että työn laadun ylläpitämiseksi.

Ulkoministeriö on yhdessä sisäasiainministeriön hallinnonalan kanssa selvittänyt, minkälaisia resursseja ja minkälaista osaamista mihinkin edustustoon tarvitaan erityisesti **A)** laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjunnan, mutta myös **B)** perheenyhdistämisten, **C)** työperäisen maahanmuuton, **D)** inkeriläisten paluumuuttojonon

alasajamisen sekä **E)** vuoden 2011 huhtikuussa alkavan viisumipäätösten oikaisuvaatimusmenettelyyn liittyvästä näkökulmasta.

Tarve edustuston vahvistamiseen tulee tavallisesti useista edellä mainituista syistä samanaikaisesti. Käytännössä eniten lisää henkilöresursseja tarvitsevat edustustot ovat niitä, joiden toimialueelta Suomeen tai Schengen-alueelle kohdistuu erityisen suuri laittoman maahantulon riski ja joissa asiakirjaväärennökset ovat yleisiä. Toisaalta näistä maista olisi usein tulossa myös runsaasti toivottuja hakijoita, esim. työntekijöitä ja opiskelijoita. Tällöin tarvitaan edustuston tekemää selvittämistyötä ja haastatteluja, jotta oikeat ja toivotut hakijat saadaan joustavasti erotettua ei-toivotuista:

A) Laittoman maahantulon riskin näkökulmasta keskeisiä edustustoja, joissa maahantuloasioita on paljon tai erittäin paljon, ovat **Abuja, Ankara, Bangkok, New Delhi, Peking, Islamabad, Katmandu, Hanoi, Nairobi**. Eräissä näissä edustustoissa, mm. Abujassa, oleskelulupahakemukset ovat ruuhkautuneet erittäin pahoin. Kasvanneeseen laittoman maahantulon riskiin sisältyy aina myös ihmiskaupan lisääntynyt riski.

B) Perheenyhdistäminen keskittyy tiettyihin edustustoihin, joissa tällä hetkellä hoidetaan erityisesti somalialaisten ja irakilaisien turvapaikanhakijoiden sekä Suomeen kiintiöpakolaisina saapuneiden henkilöiden perheenjäsenien oleskelulupa-asioita: **Addis Abeba, Damaskos, Dar Es Salaam ja Nairobi**. Esimerkiksi Addis Abeban jonnossa on tulevassa vuodenvaihteessa noin 6 000 somalialaisten perheenyhdistämistapausta, joiden hoitamisessa edustustoa työllistää erityisesti edustuston suorittamat hakijoiden haastattelut. On huomionarvoista, että Maahanmuuttovirasto on tänä vuonna saanut eduskunnan apulaisoikeusasiamieheltä huomautuksen, jossa todettiin, ettei resurssipula saa olla peruste perheenyhdistämistapausten määräaikojen ylittämiseen.

C) Työperäisen maahanmuuton näkökulmasta keskeisiä edustustoja ovat mm. **New Delhi ja Peking**. Nämä ja muut maahantulolupa-asioita hoitavat edustustot huomioivat toiminnassaan Suomessa toimivien yritysten tarpeita.

D) Inkerinsuomalaisten hakemuksia käsittelevät edustustot: **Pietari ja Petroskoi**. Näiden edustustojen kautta hakevat oleskelulupaa inkerinsuomalaiset, joiden osalta nykyistä erityismenettelyä ollaan päättämässä. Nykyinen jono suljetaan 1.7.2011, mistä alkavan viiden vuoden siirtymäkauden aikana hakijamäärien on laskettu moninkertaistuvan. Käsittelijöiksi ei ole henkilökuntaa tällä hetkellä ollenkaan. Tiedottaminen ennen ensi heinäkuuta on myös erittäin tärkeää, mikä vaatii erityistoimia sekä edustustoilta että Suomessa toimivilta viranomaisilta.

E) Henkilöresursseja tarvitaan lisää myös ulkoministeriöön Helsinkiin. Viisumipäätösten oikaisuvaatimusmenettely lisää huomattavasti tarvetta tukea edustustoja juridisin neuvoin. On huomattava, että oikaisuvaatimusmenettely säästää hallinto-oikeudet viisumiasioiden käsittelyltä. Ulkoasiainhallinnon työt lisääntyvät muutoksenhaun johdosta kuitenkin merkittävästi.

Kehityspolitiikka ja –yhteistyö

Hallitusohjelman määrällisiin ja laadullisiin vaatimuksiin vastaaminen edellyttää kehitysyhteistyöhallinnon vahvistamista edelleen. Toiminnan laadun varmistamiseksi hallitus ohjaa kehitysyhteistyöhallinnon vahvistamiseen osan kasvavista kehitysyhteistyömäärärahoista (enintään 5 %). Tätä tulee voida käyttää tarvittaessa myös henkilöstön lisäämiseen näihin tehtäviin. Henkilöstön lisäystarpeet on kuitenkin minimoitu valtion tuottavuusohjelman mukaisesti, ja kehitysyhteistyön hallinto onkin tehostunut

merkittävästi. Suunnittelukaudella 2012 – 2015 määrärahojen lisäyksen johdosta esitetään valtion tuottavuusohjelmaan poikkeusta 15 htv:n lisäkrytoimiseksi ao. tehtäviin.

Edellisten perusteella ulkoministeriö esittää tuottavuusohjelman tavoitteisiin yhteensä 28 htv:n lievennystä suunnittelukaudella. Esitettyjen lievennysten jälkeen ulkoasiainhallinnon kokonaistuottavuusvelvoite olisi yhteensä 165 htv:tta.

Suomi oli aktiivisesti mukana Lissabonin sopimuksen toimeenpanon valmistelussa ja Suomen tavoitteet otettiin hyvin huomioon EU:n ulkosuhdehallintoa koskevassa päätöksenteossa. Tarkempi toimenkuva täsmentyy Lissabonin sopimuksen täytäntöönpanon myötä. Ulkoministeriö lähtee siitä, että ulkosuhdehallinnon vaatimien voimavarojen osalta ministeriön resursointi ml. tuottavuusohjelman tavoitteet tulee voida tarvittaessa tarkistaa suunnittelukauden aikana.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Suomen ikärakenteen muutos ja tästä julkiselle sektorille syntyvät sopeutumistarpeet ml. tuottavuusohjelma ovat haaste myös ulkoasiainhallinnolle. Henkilöstön ikääntyminen ja toisaalta keskimääräisen eläkeiän nousu edellyttävät henkilöstön parempaa motiivointia ja jatkuvaa sitouttamista. Eläkelain tarjoama eläkkeelle siirtymisajankohdan valinnanvapaus yhdessä ulkoministeriön uudessa henkilöstöstrategiassa 2010 – 2015 määriteltujen kehittämistoimien kanssa nostanee suunnittelukaudella edelleen ulkoasiainhallinnon keskimääräistä eläköitymisikää.

Samalla kilpailu osaavasta työvoimasta kovenee ja ministeriön on kehitettävä kilpailukykyään työnantajana kokonaisvaltaisesti. Vain hyvänä työnantajana ulkoministeriö voi houkutellessa korkeatasoista työvoimaa palvelukseensa ja säilyttää asemansa kansainvälisten suhteiden johtavana osajana.

Ministeriön henkilöstöstrategia 2010 – 2015 linjaa suuntaviivat ulkoasiainhallinnon henkilöstöpolitiikalle. Strategian tavoitteena on tuloksellisuuden, osaamisen ja työhyvinvoinnin varmistaminen. Henkilöstöstrategian painopistealueet ovat:

- johtaminen
- henkilöstöresurssien kohdentaminen; priorisointi/depriorisointi
- tehtäväkiertoon soveltuva palkkausjärjestelmä
- urajärjestelmien analysointi ja johtopäätösten tekeminen
- osaamisen turvaaminen muutostilanteessa.

Näille painopistealueille on määriteltä lähivuosien tärkeimmät kehittämistarpeet ja niistä nousevat tavoitteet, joiden toimeenpano on aikataulutettu usealle vuodelle.

Tulostavoitteet vuodelle 2011	Alustavat tulostavoitteet vuodelle 2012	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2013 - 2015
Ulkoasiainhallinnon johtajapolitiikan määrittely. Henkilöjohtaminen ja työhyvinvointi osaksi johtamissopimuksia ja esimiesten TAKE-tavoitteita.	Johtajapolitiikan toimeenpano.	Johtajapolitiikan toimeenpano.

Työhyvinvoinnin valtavirtaistaminen. Henkilöstöresurssien määrittely mukaan suunnittelusyklin alkuvaiheeseen. Toimintamallien luominen resurssien joustavaan kohdentamiseen organisaation kaikilla tasoilla. Palkkausjärjestelmän uudistaminen ja tehtäväkiertoon soveltuviin soveltamiskäytänteiden luominen. Ura-alueiden selkiyttäminen ja urapolkuvaihtoehtojen kuvaaminen. Osaamisen kehittäminen osaksi ministeriön johtamisjärjestelmää. Joustavasti muutoksiin reagoiva osaamisen kehittäminen. Mahdollisen TN-jäsenyyden edellyttämän resurssisuunnittelun käynnistäminen.	Työhyvinvoinnin valtavirtaistaminen. Kokonaisvaltaisen resurssisuunnittelun vakiinnuttaminen. Toimintamallien vakiinnuttaminen. Palkkausjärjestelmän uudistaminen ja tehtäväkiertoon soveltuviin soveltamiskäytänteiden luominen. Edustustonpäälliköiden palkkausjärjestelmän tarkastelu. Osaamisen kehittäminen osaksi ministeriön johtamisjärjestelmää. Joustavasti muutoksiin reagoiva osaamisen kehittäminen. Mahdollisen TN-jäsenyyden edellyttämän resurssisuunnittelu.	Työhyvinvoinnin valtavirtaistaminen. Kokonaisvaltaisen resurssisuunnittelun vakiinnuttaminen. Edustustonpäälliköiden palkkausjärjestelmän tarkastelu. Mahdollisen TN-jäsenyyden resurssisuunnittelun implementointi.

Suunnittelukauden määrärahat

Valtioneuvosto päätti 30.3.2010 ministeriöitä koskevista menokehyksistä vuosille 2011 - 2014. Ministeriö on sisällyttänyt toiminta- ja taloussuunnitelmansa 2012 - 2015 perussuunnitelmatasoon valtioneuvoston päätöksen mukaisen menokehyspäätöksen sekä hallituksen vuoden 2011 talousarvioesityksen. Liitteessä 1 on esitetty momentti-kohtaiset määrärahatarpeet suunnittelukaudella. Perussuunnitelmasta poikkeava määrärahatarve on ministeriön tehtävien pohjalta arvioitu ja erikseen perusteltu tässä luvussa.

Määrärahatarve suunnittelukaudella on seuraava:

	2012	2013	2014	2015
Perussuunnitelma	1 305 089 000	1 355 357 000	1 404 138 000	1 404 318 000
Suunnittelukauden määrärahatarve	1 359 733 000	1 469 509 000	1 586 640 000	1 708 820 000
Määrärahatarpeen ja perussuunnitelman ero	54 644 000	114 152 000	182 502 000	304 502 000

Ministeriön suunnittelukauden määrärahatarpeissa korostuu Suomen turvallisuusneuvostokampanja ja mahdollinen jäsenyys turvallisuusneuvostossa, rauhanvälittäminen, edustustojen turvallisuuden vaatimat lisäpanostukset, lähialueyhteistyön sekä kehitysyhteistyömäärärahojen kasvu.

Ulkoasiainhallinnon toimintamenomäärärahat (24.01.01)

Toimintamenojen perussuunnitelmatasona ulkoministeriö pitää toiminta- ja taloussuunnitelmassa hallituksen kehyspäättöstä 30.3.2010 ja vuoden 2011 talousarvioesitystä. Suunnittelukauden määrärahat näin mitoitettuna ovat noin 203 - 202 milj. euroa vuosittain.

Toimintamenojen perussuunnitelmataso on vuosina 2012 - 2015:

24.01.01	2012	2013	2014	2015
VN:n kehyspäättös 30.3.2010	199 437 000	199 550 000	199 129 000	199 310 000
- tuottavuusohjelma			- 421 000	- 662 000
- siirto mom. 25.01.01 (TA11)	- 82 000	- 82 000	- 82 000	- 82 000
- siirto mom. 25.30.01 (TA11)	- 135 000	- 135 000	- 135 000	- 135 000
- SADe-ohjelma (TA11)	-100 000	- 100 000	- 100 000	- 100 000
+ palkkaratkaisu (TA11)	862 000	862 000	862 000	862 000
+ Kela-maksun kertaluonteisen poiston palautus (TA11)	388 000	388 000	388 000	388 000
+ kehitysyhteistyöhallinnon vahvistaminen (TA11)	2 600 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000
Peruslaskelma yhteensä	203 083 000	202 662 000	202 422 000	202 181 000

Euron kurssin mahdollisesti heikentyessä edelleen nykyisestä tasostaan ministeriön toimintamenomäärärahakehystä tulee voida tarkistaa ylöspäin vuoden 2012 talousarvioehdotuksen laadinnan yhteydessä.

Kehittämisehdotukset

24.01.01	2012	2013	2014	2015
Peruslaskelma	203 083 000	202 662 000	202 422 000	202 181 000
Kehittämisehdotukset	4 100 000	4 100 000	4 100 000	4 100 000
+ maahantuloasioiden lisäresurssointi	2 100 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000
+ edustustojen turvallisuuden parantaminen	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Kehysehdotus	207 183 000	206 762 000	206 522 000	206 281 000

Kehittämisehdotuksina peruslaskelmaan ulkoministeriö esittää seuraavia:

- Ulkoministeriö on yhdessä sisäasiainministeriön hallinnonalan kanssa selvittänyt, minkälaisia resursseja ja minkälaista osaamista mihinkin edustustoon tarvitaan erityisesti laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjunnan, mutta myös perheen-yhdistämisten, työperäisen maahanmuuton, inkeriläisten paluumuuttojonon alasajamisen sekä vuoden 2011 huhtikuussa alkavan viisumipäätösten oikaisuvaatimusmenettelyyn liittyvästä näkökulmasta. Ulkoministeriön ja sisäministeriön hallinnonalan välisessä yhteistyössä on vahvistettu, että erityisesti laitton/asiaton maahantulo on kokonaiskansantaloudellisesti edullisinta torjua lähtömaissa. Yksi laitton maahantulijan aiheuttaa keskimäärin 30 000 – 50 000 euron kulut. Jo viiden laittoman maahantulijan torjuminen kattaa vuositason yhden lähetetyn ja yhden paikalta palkatun henkilön palkkaus- ja muut menot. Tarve panostaa edustustojen maahantuloasioita hoitaviin henkilöstöresursseihin selkeästi nykyistä enemmän on vahvistettu yhdessä. Panostus on tarpeen sekä määrärajoista selviämiseksi että työn laadun ylläpitämiseksi. Laittoman maahantulon torjunta on kustannustehokkainta ja turvallisinta lähtömaassa. Tältä osin ulkominis-

teriö esittää myös 13 htv:n poikkeusta tuottavuusohjelmaan sekä 15 paikalta palikatun lisärekrytointia. Kustannukset ovat vuositasolla yhteensä 2,1 miljoonaa euroa.

- Suomi toimii myös turvallisuuden suhteen haasteellisissa asemamaissa, joissa länsimaihin, ja enenevässä määrin Pohjoismaihin, kohdistuva uhka on selkeästi kasvanut. Poikkeukselliset olosuhteet vaativat taloudellista panostusta turvallisuuteen, ml. henkilöstöön liittyvät turvajärjestelyt. Turvallisuuden suhteen Kabul ja Islamabad ovat Suomen ulkomaanedustuksen toimipaikoista haasteellisimmat. Tärkeimmät turvallisuuteen vaikuttavat toimenpiteet Kabulissa ovat Suomen suurlähetystön toimitilojen, virka-asunnon ja henkilökunnan asuntojen muuttaminen uusiin tiloihin Ruotsin kanssa valmistellun toimitilahankkeen valmistuttua sekä henkilökunnan suojauksen saattaminen vastaamaan nykyistä turvallisuustilannetta. Myös Islamabadin turvallisuustilanne on heikentynyt suhteellisen nopeasti, eikä merkittävää parannusta ole nähtävissä. Uhat ovat hyvin samantyyppisiä kuin Kabulissa, samoin niitä vastaan tarvittavat toimenpiteet. Kabulin ja Islamabadin kaltaisissa toimintaympäristöissä turvajärjestelyjen tehokkuus perustuu välittömään konkreettiseen estovaikutukseen ja pysäyttävyyteen sekä suojavaikutukseen. Tarvittavat turvajärjestelyt ovat väistämättä profiililtaan suhteellisen korkeita ja hintavia, ja edellyttävät varmuutta niiden todellisesta tehokkuudesta. Ulkoasiainministeriöllä on myös työnantajavastuu huolehtia suurlähetystön henkilökunnan turvallisuudesta olosuhteiden vaatimalla tavalla ja poikkeukselliset olosuhteet vaativat taloudellista panostusta henkilökunnan turvallisuuteen. Eduskunnan hyväksymät muutokset ulkomaanedustuksen korvauksista annettuun lakiin sisältävät lähetettyä henkilöstöä koskevia erityissäädöksiä korkean turvallisuusrisikin perusteella. Laki tulee voimaan vuoden 2011 alusta. Edustustojen turvallisuusparannuksiin, ml. Ruotsin kanssa valmisteltujen toimitilahankkeiden kulut, lisäkustannukset ovat vuositasolla noin 2,0 miljoonaa euroa.

Edellä esitettyjen kehittämisehdotusten perusteella ministeriön kehusehdotus on 207,183 miljoonaa euroa vuonna 2012, 206,762 miljoonaa euroa vuonna 2013, 206,522 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 206,281 miljoonaa euroa vuonna 2014.

Siirtyvä määräraha ja toiminnan tulot

Vuodelta 2010 ministeriö arvioi vuodelle 2011 siirtyvän 33,0 milj. euroa. Suunnittelukauden loppua kohden siirtyvän määrärahan arvioidaan vähentyvän merkittävästi. Toimintamenojen (24.01.01), siirtyneen määrärahan, käytettävissä olevan määrärahan ja seuraavalle vuodelle siirtyvän määrärahan määrä on esitetty alla olevassa taulukossa ministeriön kehusehdotuksen mukaisina. Taulukosta ilmenee määrärahan käyttö vuosina 2006 – 2009, arvio vuosien 2010 ja 2011 määrärahan käytöstä sekä arvio vuosien 2012 – 2015 määrärahatarpeesta.

milj. euroa	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
240101	182,4	188,6	196,3	204,3	204,9	200,4	207,2	206,8	206,5	206,8
siirtynyt	5,7	11,6	20,1	29,6	31,3	33,0	25,0	17,3	11,9	6,7
käytettävissä	188,2	200,2	216,4	233,9	236,2	233,4	232,2	224,1	218,4	213,5
siirto seur. vuodelle	11,6	20,1	29,6	31,3	33,0	25,0	17,3	11,9	6,7	2,8
käyttö	176,5	180,1	186,8	202,6	203,2	208,4	214,9	212,2	211,7	210,7

Toimintamäärärahaan nettoutetut tulot vuosina 2006 – 2015 (milj. euroa):

milj. euroa	2006	2007	2008	2009	2010*	2011**	2012	2013	2014	2015
240101	25,2	31,6	34,5	33,3	40,5	33,6	40,0	41,0	42,0	43,0

*arvio **TA2011

Maksullisen toiminnan tulojen kasvu Venäjän alueella on kääntynyt uuteen nousuun vuoden 2009 notkahduksen jälkeen. Tässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa on lähdetty vuoden 2010 tuloennusteen noin 40,0 miljoonan euron tulotasosta siten, että tulot kasvavat maltillisesti vuodesta 2012 eteenpäin 1,0 milj. eurolla vuodessa.

Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (24.10.20)

Sotilaalliseen kriisinhallintaan kohdistettavien määrärahojen mitoituksen ja suunnittelun perustana on valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon sekä hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittisen valiokunnan linjaukset.

Menojen perussuunnitelmataso on vuosina 2012 - 2015:

24.10.20	2012	2013	2014	2015
VN:n kehyspäättös 30.3.2010	56 274 000	56 274 000	56 274 000	56 274 000

Alla olevassa taulukossa esitetään ulkoministeriön ja puolustusministeriön yhteinen operaatiokohtainen erittely perussuunnitelmatasoon laskettuna. Sotilaallisen kriisinhallinnan menot on mitoitettu sotilaallisen kriisinhallinnan joukkojen vahvuuksien ja henkilöstön tehtävävaatimusten mukaisesti, ottaen huomioon ne kriisinhallintaoperaatiot sekä nopean toiminnan joukot, joihin Suomi mahdollisesti osallistuu suunnittelu-kauden aikana. Kummallekin hallinnonalalle on varattu varalla -kohtaan määrärahat operaatioiden kustannusten suhteessa.

	2012	2013	2014	2015
Momentti 24.10.20 yhteensä (1000 euroa)	56 274 000	56 274 000	56 274 000	56 274 000
01. EU:n taistelujoukkojen koulutus- ja valmiusmenot (200 hlöä)		6 500 000	5 000 000	
03. Suomen Liberian kriisinhallintaoperaation menot (2 hlöä)	260 000	260 000	260 000	260 000
04. Kosovon kriisinhallintaoperaation menot (50 hlöä)	4 853 000	4 853 000	4 853 000	4 853 000
05. Yhteiset menot	3 950 000	3 950 000	3 950 000	3 950 000
06. Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintaoperaation menot (10 hlöä)	1 098 000	1 098 000	1 098 000	1 098 000
07. Sudanin kriisinhallintaoperaation menot (2 hlöä)	260 000	260 000	260 000	260 000
08. Afganistanin kriisinhallintaoperaation menot (195 hlöä)	22 121 000	22 121 000	22 121 000	22 121 000
14. Atalanta-operaation menot (10 hlöä)	1 260 000	1 260 000	1 260 000	1 260 000
15. NRF-toiminta	500 000	500 000	500 000	500 000
XX. Mahdollisen uuden operaation menot (200 hlöä) ARVIO	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	6 972 000	472 000	1 972 000	6 972 000

Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (24.10.21)

Siviilikriisinhallintaan kohdistettavien määrärahojen mitoituksen ja suunnittelun perustana on valtioneuvoston elokuussa 2008 hyväksymä Suomen kansallinen siviilikriisinhallintastrategia sekä turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon linjaukset.

Menojen perussuunnitelmataso on vuosina 2012 - 2015:

24.10.21	2012	2013	2014	2015
VN:n kehyspäätös 30.3.2010	18 346 000	18 346 000	18 346 000	18 346 000
+ palkkaratkaisu (TA11)	2 000	2 000	2 000	2 000
Peruslaskelma yhteensä	18 348 000	18 348 000	18 348 000	18 348 000

Rauhanvälittäminen (24.10.22)**Kehittämisehdotus**

24.10.22	2012	2013	2014	2015
Peruslaskelma	0	0	0	0
Kehittämisehdotus	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Kehysehdotus	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Rauhanvälitystoiminnan merkitys EU:n ja kansainvälisten järjestöjen (ml. YK, AU) sekä kansallisten toimijoiden konfliktinestokeinojen valikoimassa on kasvanut. Rauhanvälityksen rooli korostuu jatkossa yhä enemmän kriisien ennaltaehkäisyn tärkeyden vuoksi. Suomella on välitystoiminnassa runsaasti kansainvälisesti tunnustettua osaamista ja kokemusta. Rauhanvälitys ja sitä tukeva kapasiteetin kehittäminen ovat tärkeä osa Suomen panosta kansainväliseen konfliktinestotyöhön ja merkittävä elementti pyrkimyksessä kohti kokonaisvaltaista kriisinhallintaa. Aktiivinen rooli rauhanvälitystoiminnassa kohottaa kansainvälistä profiiliamme, ml. YK:n toiminnan kehittämisessä.

Rauhanvälitys – Suomen suuntaviivoja –selvityksen julkaisemisen jälkeen toukuussa 2010 Suomi on profiloitunut YK:lla rauhanvälitystyössä yhdessä Turkin kanssa perustamalla rauhanvälitystoiminnan ystävärühmän. Ryhmän tavoitteena on kiinnittää huomiota rauhanvälitystoiminnan tukemiseksi niin YK:n kuin alueellisten järjestöjen ja muiden toimijoidenkin taholta. Samalla tuetaan YK:n sihteeristön rauhanvälityskapasiteettia. Suomi on pyrkinyt tehostamaan myös EU:n rauhanvälitystoimintaa ja ehdottanut yhdessä Ruotsin kanssa Euroopan rauhaninstituutin perustamista.

Maabrändivaltuuskunnan 25.11.2010 julkistetussa loppuraportissa todetaan mm. seuraavasti: ”yksi suomalaisten suurimmista ylpeydenaiheista on Suomen kokoonsa nähden suuri rooli rauhanrakentajana ja osallistuminen rauhanturvaoperaatioihin maailman kriisipesäkkeissä. Rauhanturvatehtäviäkin näkyvämpää on ollut Suomen ja suomalaisten toimiminen rauhanneuvotteluiden isäntänä tai välittäjinä.”

Jotta Suomi voisi aktiivisesti hyödyntää ja jakaa osaamistaan rauhanvälitystoiminnassa ja siihen liittyvän kriisejä ehkäisevän kapasiteetin kehittämisessä, tulee toiminnalle olla osoitettavissa erillinen määräraha. Määrärahaa voitaisiin käyttää silloin, kun profiloitutaan nimenomaan rauhanvälitystoiminnassa ja sen edistämiseksi. Tämän vuoksi esitetään uuden momentin perustamista rauhanvälitystoiminnan tukemiseksi. Erityisesti suora osallistuminen rauhanvälitystoimintaan edellyttää usein nopeaa toimintaa hyvin hauraissa ja luottamusta edellyttävissä tilanteissa. Käytännössä rahoit-

tettava toiminta olisi esimerkiksi suomalaisten asiantuntijoiden osallistumista välitystoimintaan, ns. hyvien palvelujen tarjoamista, neuvotteluosapuolten valmistamista neuvotteluihin, kansainvälisten järjestöjen rauhanvälitykseen liittyvän toiminnan ja kapasiteetin vahvistamista tai asiantuntijatahojen tarjoaman koulutuksen rahoittamista.

Edellä esitetyn perusteella ulkoministeriö esittää uuden momentin 24.10.22 Rauhanvälittäminen sisällyttämistä valtioneuvoston kehyspäätökseen vuosina 2012 – 2015 sekä 1,0 milj. euron määrärahaa osoittamista tälle momentille rauhanvälitystoimintaan vuosittain.

Lähialueyhteistyö (24.20.66)

Menojen perussuunnitelmataso on vuosina 2012 - 2015:

24.20.66	2012	2013	2014	2015
VN:n kehyspäätös 30.3.2010	13 500 000	12 500 000	12 500 000	12 500 000
<i>Valtuus</i>	<i>2 500 000</i>	<i>2 500 000</i>	<i>2 500 000</i>	<i>2 500 000</i>

Kehittämisehdotus

24.20.66	2012	2013	2014	2015
Peruslaskelma	13 500 000	12 500 000	12 500 000	12 500 000
Kehittämisehdotus; vuoden 2011 TA-taso	2 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000
Kehysehdotus	16 000 000	16 000 000	16 000 000	16 000 000

Lähialueyhteistyötä ohjaavat vuonna 1992 solmittu Suomen ja Venäjän välinen lähialueyhteistyösopimus, valtioneuvoston vuonna 2004 vahvistama strategia, Suomen ja Venäjän välinen toimintaohjelma vuosille 2009 - 2011 sekä nykyisellä hallituskaudella tehdyt lähialueyhteistyötä koskevat linjaukset. Lähialueyhteistyön ensisijainen kohdealue on Luoteis-Venäjän federaatiopiiri, erityisesti Karjalan tasavalta, Leningradin alue, Murmanskin alue ja Pietari. Lähialueyhteistyön tavoitteiden ja tuloksellisuuden varmistamiseksi yhteistyötä voidaan tehdä myös Venäjän keskushallinnon tasolla. Taloudellisen yhteistyön edistämiseen liittyviä hankkeita toteutetaan myös muilla Venäjän alueilla silloin, kun se on Suomen tavoitteiden kannalta tärkeää.

Yhteistyöllä tuetaan Suomen lähialueiden taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä sekä kehitetään suomalaisen elinkeinoelämän, viranomaisten ja kansalaisten yhteistyöedellytyksiä. Lähialueyhteistyön painopisteenä on Suomen ja Venäjän välisen taloudellisen yhteistyön edistäminen, johon on kuluvana vuonna ohjattu noin 1/3 määrärahoista. Määrärahalla tuetaan mm. suomalais-venäläistä innovaatioyhteistyötä, energiatehokkuushankkeita sekä tavaraliikenteen sujuvuutta, työvoiman liikkuvuutta ja saatavuutta edistäviä hankkeita. Yhteistyön tuloksena on syntynyt rajat ylittäviä liike-elämän kumppanuuksia, ja suomalaisen osaamisen ja teknologian vientimahdollisuuksia on pystytty edistämään. Taloudellisen yhteistyön mahdollisuuksia edistetään niillä Venäjän alueilla, joilla on potentiaalia suomalaisten yritysten kannalta. Pääpaino on edelleen Luoteis-Venäjällä. Tärkeä taloudellisen yhteistyön muoto on myös suomalaisille pk-yrityksille maksettava hankevalmistelutuki (1 500 000 euroa/2010), jota voidaan myöntää nyt laajemmalle alueelle kuin pelkästään Luoteis-Venäjälle. Määrärahan kysyntä lähes kolminkertaistui vuonna 2009.

Lisäksi edistetään ympäristönsuojelua ja ydinturvallisuutta sekä ehkäistään Suomeen haitallisesti kohdistuvia ilmiöitä, kuten järjestäytyntä rikollisuutta sekä huumeiden ja tartuntatautien leviämistä. Yhteistyöhankkeilla tuetaan myös kansalaisyhteiskunnan vahvistumista sekä hallinnon ja oikeusjärjestelmän uudistuksia.

Kahdenvälisen yhteistyön lisäksi lähialueyhteistyövaroilla tuetaan monenkeskistä yhteistyötä, kuten pohjoisen ulottuvuuden kumppanuuksia, alueneuvostojen (Barentsin, Itämeren ja Arktisen alueen yhteistyö) hankkeita sekä kansainvälisten rahoituslaitosten ja järjestöjen hankkeita. Monenvälisessä yhteistyössä tuetaan hankkeita, joissa Venäjä on joko pääkohdealueena tai mukana osana laajempaa kokonaisuutta, ja jotka täydentävät kahdenvälistä lähialueyhteistyötä. Erityisen tärkeää on kahden- ja monenvälisen yhteistyön yhteensovittamisen tehostaminen, jotta lähialueyhteistyöstä saavutettaisiin Suomelle mahdollisimman suuri hyöty. Osa lähialuemäärärahoista osoitetaan aluetason toimijoiden hankkeisiin, joilla täydennetään Suomen ja Venäjän raja-alueilla toteutettavia ENPI CBC -ohjelmia.

Voimakkaasti laskeva määrärahakehitys johtaa merkittävään hanketoiminnan kaventamiseen jo vuonna 2011. Hankkeita joudutaan karsimaan sekä yhteistyön prioriteettisektoreilla (ympäristö, ydinturva, sosiaali- ja terveysala) että muussa yhteistyössä. Monenvälisessä yhteistyössä määrärahojen voimakas aleneminen johtaa siihen, että Suomi ei pysty enää entisessä määrin vastaamaan siihen kohdistuviin odotuksiin ja rahoituspaineisiin. Suomen suhteellisen vaatimattomalla rahoituspanoksella on ollut katalyyttinen vaikutus esim. Itämeren ympäristöhankkeissa.

Edellä esitetyn kehittämisehdotuksen perusteella ministeriö esittää momentille 24.20.66 Lähialueyhteistyö 16,0 milj. euroa vuosittain kehyskaudelle 2012 – 2015 vuoden 2011 talousarvion mukaisesti.

Varsinainen kehitysyhteistyö (24.30.66)

Kehitysyhteistyömäärärahojen perussuunnitelmataso on vuosina 2012 – 2015:

24.30.66	2012	2013	2014	2015
VN:n kehyspäättös 30.3.2010	878 936 000	930 428 000	979 078 000	979 079 000
- siirto mom. 24.01.01 (TA11)	-2 600 000	-2 600 000	-2 600 000	-2 600 000
+ siirto mom. 24.90.66 (TA11)	21 620 000	21 620 000	21 620 000	21 620 000
Peruslaskelma yhteensä	897 956 000	949 448 000	998 098 000	998 098 000
<i>Valtuus</i>	<i>767 430 000</i>	<i>767 430 000</i>	<i>767 430 000</i>	<i>767 430 000</i>

Kehittämisehdotukset

24.30.66	2012	2013	2014	2015
Peruslaskelma	900 556 000	952 048 000	1 000 698 000	1 000 698 000
Kehittämisehdotukset; kehitysyhteistyömäärärahojen tasainen kasvu (0,7 % vuonna 2015)	47 044 000	105 552 000	173 902 000	295 902 000
Kehysehdotus	945 000 000	1 055 000 000	1 172 000 000	1 294 000 000

Valtuus	2012	2013	2014	2015
Kehysehdotus	945 000 000	1 055 000 000	1 172 000 000	1 294 000 000
- sidottu valtuuksilla ml. nyt esitetyt valtuudet	389 316 000	549 413 000	503 765 000	708 989 000
Kehyksen valtuussuunnitelma	505 342 000	777 109 000	571 051 000	459 100 000
<i>Valtuusehdotus</i>	<i>505 342 000</i>	<i>777 109 000</i>	<i>571 051 000</i>	<i>459 100 000</i>

Suomen hallitus on sitoutunut vuoden 2005 Eurooppa-neuvoston tekemään päätökseen saavuttaa 0,51 %:n bruttokansantulo-osuus (BKTL) kehitysyhteistyön menoille vuoteen 2010 mennessä. Tavoitteena on saavuttaa 0,70 %:n BKTL-osuus vuoteen 2015 mennessä. Kehityspoliittinen ohjelma vahvistaa nämä sitoumukset.

Ulkoministeriön suunnittelukauden 2012 - 2015 kehysehdotus takaa määrärahojen tasaisen kasvun sellaiselle tasolle, että kansainväliset sitoumukset voidaan pitää. Vuonna 2011 kehitysyhteistyömäärärahojen tason arvioidaan nousevan 0,58 prosenttiin BKTL:sta. Tässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa esitettyjen kehysten pohjana on 0,61 % BKTL-osuuden saavuttaminen vuonna 2012. Kasvun ennakoitaan jatkuvan siten, että vuonna 2013 saavutetaan 0,64 %, vuonna 2014 noin 0,67 % ja vuonna 2015 noin 0,70 % BKTL-osuus.

Valtuuksien käytöllä parannetaan rahoituksen ennakoitavuutta, mikä on linjassa kansainvälisten sitoumusten kanssa. Valtuuksista aiheutuvat menot ajoittuvat usealle vuodelle, esim. kansainvälisten rahoituslaitosten kohdalla 6 - 8 vuodelle, korkotukien osalta on vieläkin pidemmäksi aikaa. Maa- ja aluekohtaisessa kehitysyhteistyössä sykli on lyhyempi, ja valtuuksia haetaan suhteellisen tasaisesti joka vuosi. Valtuudet ovat maa- ja aluekohtaisessa yhteistyössä välttämätön edellytys keskipitkän aikavälin (4 - 5 vuotta) sitoumusten tekemiselle.

Hallitusohjelman määrällisiin ja laadullisiin vaatimuksiin vastaaminen edellyttää kehitysyhteistyöhallinnon vahvistamista edelleen. Toiminnan laadun varmistamiseksi hallitus ohjaa kehitysyhteistyöhallinnon vahvistamiseen osan kasvavista kehitysyhteistyömäärärahoista (enintään 5 %). Tätä tulee voida käyttää tarvittaessa myös henkilöstön lisäämiseen näihin tehtäviin. Henkilöstön lisäystarpeet on kuitenkin minimoitu valtion tuottavuusohjelman mukaisesti, ja kehitysyhteistyön hallinto onkin tehostunut merkittävästi. Suunnittelukaudella 2012 – 2015 määrärahojen lisäyksen johdosta esitetään valtion tuottavuusohjelmaan poikkeusta 15 htv:n lisärekrytoimiseksi ao. tehtäviin.

Edellä esitetyn kehittämisehdotuksen perusteella ministeriön kehysehdotus on 945,0 miljoonaa euroa vuonna 2012, 1 055,0 miljoonaa euroa vuonna 2013, 1 172,0 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 1 294,0 miljoonaa euroa vuonna 2015.

Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (24.90.66)

Momentin 24.90.66 Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet perussuunnitelmatasona ulkoministeriö pitää toiminta- ja taloussuunnitelmassa hallituksen kehyspäätöstä 30.3.2010 ja vuoden 2011 talousarvioesitystä korjattuna momenttien välisillä siirroilla, valuuttakurssivaihteluilla ja pakollisten maksujen tasokorotuksilla. Ulkoministeriö on laatinut toiminta- ja taloussuunnitelmansa joulukuun 2010 tilikurssiin. Suunnittelukauden määrärahat näin mitoitettuna ovat noin 90 miljoonaa euroa vuosittain.

Menojen perussuunnitelmataso on vuosina 2012 - 2015:

24.90.66	2012	2013	2014	2015
VN:n kehyspäättös 30.3.2010	85 036 000	85 277 000	85 466 000	85 466 000
- siirto mom. 24.30.66 (TA11)	- 21 620 000	- 21 620 000	- 21 620 000	- 21 620 000
+ valuuttakurssien ja mak- suosuuksien muutos	4 597 000	4 237 000	4 239 000	4 479 000
Peruslaskelma	89 633 000	89 514 000	89 705 000	89 945 000

Kurssimuutokset vaikuttavat huomattavasti momentin määrärahatarpeeseen, sillä maksujen kokonaissummasta noin 40 % on dollaripohjaisia. Euron heiketessä määrärahatarve on lisääntynyt. Kurssien aiheuttamaa lisäyksen lisäksi määrärahatarpeeseen vaikuttavat myös OECD:n ja WTO:n jäsenmaksujen arvioitu nousu kehyskaudella.

Kansainvälisen ilmastoyhteistyön menot (24.90.67)

Momentin 24.90.67 Kansainvälisen ilmastopimuksen alaisen yhteistyön menot perussuunnitelmatasona ulkoministeriö pitää toiminta- ja taloussuunnitelmassa hallituksen kehyspäättöstä 30.3.2010.

Menojen perussuunnitelmataso on vuosina 2012 - 2015:

24.90.67	2012	2013	2014	2015
VN:n kehyspäättös 30.3.2010	500 000	500 000	500 000	500 000
<i>Valtuus</i>	<i>500 000</i>	<i>500 000</i>	<i>500 000</i>	<i>500 000</i>

- LIITTEET:
1. Ulkoasiainhallinnon suunnittelukauden 2012 - 2015 määrärahatarve
  2. Ulkoasiainhallinnon tuottavuusohjelman seuranta
  3. Ulkoasiainhallinnon tietojärjestelmä- ja perustietotekniikka- ja tietotekniset infrastruktuurihankkeet
  4. Ulkoasiainhallinnon investointihankkeet
  5. Ehdotus kehyspäättöstekstiksi